

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Laidžia Amerikos Lietuvių
R. Katalkų Sv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga

366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

VOL. XXX VI. No. 24.

Redakcijai Tel. SO 8-6808

ANTRADIENIS, (Tuesday), BALANDIS (April), 3 D., 1951 M.

Administracijai Tel. SO 8-2680

SIX CENTS

Paralelė vėl peržengta

Nehru puola ekspansyvią komunizmą

New Delhi — Kovo 31 d. Indijos premieras Nehru pasisakė už paliaubas Korėjoje ir pareiškė, kad Indija per savo ambasadą Peipinge mielai tarpininkautų. Ta proga Indijos premieras pareiškė savo nuomonę apie komunizmą. Jis sakė, kad komunistinė ekspansija ir daugelyje kraštų komunistinių vyriausybių panaikinimas žmogaus laisvių yra pasibaisėtinas, nesuderinamas su K. Markso teorija. Pagyrė gen. D. MacArthur'o paliaubų pasiūlymą, į kurį Kinijos komunistai atsakė ofensyva.

JAV tankai buvo perėję 38-tą paralelę

Kovo 30 d. vakariniame Korėjos fronto ruože JAV tankai, mėgindami priešo pajėgas, buvo perėję 38-tą paralelę toje vietoje, kur prieš keturis mėn. Kinijos komunistai įsiveržė į Pietų Korėją. Po susikirtimo už jos su priešu vėl pasitraukė į savo linijas, kadangi buvo tik patulinis žygis. Pietų korėjiečiai į šiaurę nuo Munsan persikėlė per Imjin upę.

Viduriniame fronte

Jung. Tautų patuliai į šiaurę nuo Chunchon buvo priartėję prie pat 38-tos paralelės. JAV tankai šaudė per 38-tą paralelę į kinų raudonuosius, bet didesnių karo veiksmų neįvyko. Apskritai visoje Korėjoje frontas eina pagal 38-tą paralelę, rytuose peleidamas apie 10-12 mylių už jos į šiaurę.

Komunistai telkiami ofensyvai

Gen. MacArthur'as ir 8-tos armijos vadas gen. Matthew B. Ridgway įspėja, kad Kinijos komunistai telkia už 38-tos paralelės apie 300,000 armiją puolimui. Tuos įspėjimus patvirtina ir Jungt. Tautų laikinai, kurie pastebėjo šiaurės Korėjos keliuose apie 2,300 sunkvežimių. Tai yra pats didžiausias pastebėtas raudonųjų judėjimas visame Korėjos kare. Apie 1000 tų sunkvežimių buvo aviacijos pulta ir išdaužyti.

Kinų komunistus išstūmus iš pietinės Korėjos, daugelyje vietų rasta gilūs ir platus groviai prilaidotų žuvusiųjų komunistų karių. Vietomis žemė buvo taip sulyginta, kad negalima būtų pažinti, jog tai masinės kapinės. Tuo būdu raudonieji slėpė baisius savo nuostolius.

Armijos vadovybė mano, kad raudonųjų Korėjos kare nuostoliai siekia 760,300 vyrų, Amerikos tuo pačiu laiku siekia tik apie 57,000.

Kanados užsienio ministeris L. B. Pearson kaltina gen. D. MacArthur'ą, kad jis peržengęs savo įgaliojimus paskelbdamas Kinijos komunistams ultimatumą.

Seoul miesto katedra išlikusi sveika. Kovo mėn. 17 d. joje vėl suskambėjo varpai, kurie buvo nutilę dešimčiai savaitių, kai komunistai buvo Seoul antrą kartą užėmę. Pirmąsias pamaldas atlaikė vienuolis Patrick O'Connor, S.S.C.

AR PRIIMS TURKIJA I ATLANTO SAJUNGĄ

Istanbul — Praėjusį rudens Turkiją buvo prašiusi įglauti ją į Atlanto Sąjungos gynybos planą. Turkams buvo mandagiai, bet kietai atsakyta. Dabar jau papūtė kiti vėjai, ir Turkija tikisi, kad JAV ją praves į Atlanto karinį ansamblį. Ji tai sprendžia iš žymių lankytojų, kurie paskutiniu laiku taip padažnėjo.

Turkią du kartu lankė admiralas Robert Carney, JAV laivyno vadas Viduržemio jūroje ir Vakariniame Atlante. Pastel Rozenbergas bei Mokui čia buvo atvykęs JAV oro pajėgų sekretorius Thomas Finletter, kuris inspektavo oro bazes. Valstybės departamento vicesekretorius George C. McGhee buvo nuvykęs į Istanbulą kai čia posėdžiavo JAV ambasadoriai iš Artimųjų Rytų. Pagaliau buvo už-

sukęs ir britų karinių pajėgų vadas Viduriniuose Rytuose Sir Brian Robertson.

Visi tie vizitai stiprina turkų viltis, kad jie nebus palikti vieni prie Bosforo, kai pro jį pradės plaukti raudonoji bolševikų armija.

PRIPAŽINO KALTAIS 3 SVARBIUS ŠNIPUS

New Yorkas — Federalinio teismo jury pripažino kaltais tris svarbius šnipus Amerikos piliečius — Julijų ir jo žmoną Eilkariniam Atlante. Pastel Rozenbergas bei Mokui čia buvo atvykęs JAV oro pajėgų sekretorius Thomas Finletter, kuris inspektavo oro bazes. Valstybės departamento vicesekretorius George C. McGhee buvo nuvykęs į Istanbulą kai čia posėdžiavo JAV ambasadoriai iš Artimųjų Rytų. Pagaliau buvo už-

Kai prezidentas Harry Truman dar išėjęs į Floridą, jį supo jūrininkų garbės sargyba, kuri saugojo "Mažuosius Baltuosius Rūmus" Key West, Fla.

VOKIETIJOJE JAV ARMIJA BUDI

Vokietijoje esanti JAV rai. Tai pasirošimas koks ginklais. Lenkijon 7-toji armija yra pakiam nors bolševikų katosiustas ir naujas Mas-

rengties padėtyje. Ji gali riniam ar politiniam tikskvos atstovas Arkadijus Sobolevas, buvęs Amerikoje, dalyvavęs Potsdamo pasitarimuose ir maršalo Zukovo štabe. Tai rodo, kad paskirtas žmogus, kuris gerai pažįsta Amerikos užsienio politiką ir orientuojasi kariniuose klausimuose.

Be to, bolševikų manevrai pradedami ir Lenkijoje. Juose dalyvaus kariuomenės daliniai iš Sovietų Rusijos, Čekoslovakijos ir Vokietijos. Vokiečius sudaro vadinamoji "liaudies milicija", nuo vasario mėn. ginkluota tankais ir artilerija.

Lenkijos kariuomenė maršalo Rokosovskio navesius. Niekas netiki, kad jai perorganizuojama ir tai yra paprasti manev-

apginkluojama sovietiš-

NUSIKALTĖLIUS ČIUPINĖS IR TOLIAU?

Senato sudaryta nusi-kaltimams tyrinėti komisija, kuriai pirmininkauja sen. Estes Kefauver, dirbs dar vieną mėnesį, o gal ir ilgiau. Tuo tarpu jai terminas pratęstas vienam mėnesiui ir pavesta per tą laiką parengti Senatui pranešimą. Tačiau j komisiją plūsta iš įvairių vietų laišukai, kuriuose šaukiamasis atvykti ir padaryti viešus tardymus, koks buvo paskutinį kartą New Yorke. Pirmoje vie-

toje šaukiasi Naujoji Anglija su savo didmiesčiu Bostonu. Gauna 20,000 laišukų ir telegramų, kas rodo, kad visuomenė šaukiasi valdžios priemonių prieš visokius nusikaltėlius.

New Yorko valstybės gubern. Dewey, atsisakęs atvykti ir liudyti New Yorke, dabar sudarė penkių asmenų panašią komisiją savo valstybei. Ji gavo dar platesnius įgaliojimus, negu sen. Kefauver komisija.

slaptys, kurias jie išdavinėjo Sovietų Rusijai, sudaro braižiniai atominės bombos, kuri buvo numesta 1945 m. ant Nagasaki Japonijoje.

J. Rozenbergas ir Mor. Sobell sprendimą sutiko ramiai, Eithel Rozenberg išgirdusi sukrito ant grindų. Nuteistieji laiko save nekaltais tais nusikaltimais, kuriais juos teismas pripažino, ir pareiškė sprendimą apeliuosią aukščiausiam teismui.

yra už griežtą bausmę. Ta proga teisėjas Kaufman išsireiškė: "Aš turiu individualiai pasakyti nėsu laimingas, nes tai yra liūdna diena Amerikai, kadangi tie piliečiai aukojosi dėl sunaikinimo savo krašto baisiausiu ginklu, koks yra žinomas".

Visi trys apkaltinti dalyvavę tarptautiniame šnipinėjimo tinkle, kuriame vadovavo Klaus Fuchs, praeitais metais areštuotas Anglijoje. Pa-

Gerai besimokančių į karo tarnybą neims

Vašingtonas. — Prezidentas Trumanas pasirašė potvarkį, kuriuo gali būti atidėta karinė prievolė jaunuoliams, einantiems aukštuosius mokslus, bet ne vyresniems kaip 26 metų. Gen. Lewis B. Hershey, karinės prievolės (Selective Service) vyriausiam vykdytojui pavesta sudaryti taisyklės, kaip ta karinė prievolė gali būti atidėta ir kokioms studentų grupėms. Tam tikslui bus žiūrima gabumo mokslui. Yra numatyta praveisti egzaminai gegužės 26 ir birželio 16 ir 30 d. Jie bus nemokami, reikės tik pačiam nuvykti į paskirtą vietą. Smulkesnės instrukcijos ir anketos pareiškimams bus galima gauti naujokų ėmimo punktuose nuo balandžio 12 d.

Greenglass'as laukia sprendimo

Eithel Rozenbergienės brolis Dovydas Greenglass'as, kuris irgi dalyvavo toje šnipinėjimo kompanijoje, laukia sprendimo. Dar minimas ir 5-tas šios kompanijos dalyvis tūlas Anatolij Jakovlev, kuris, spėjama, bus pasprukęs nuo bausmės Sovietų Rusijon.

Kas darosi Albanijoje?

Paskutinėmis dienomis viso pasaulio spauda ir radijas pranešė apie neramumus Albanijoje, komunistų valdomoje nedidelyje valstybėlėje prie Adrijos jūros, tarp Graikijos ir Jugoslavijos. Buvo pranešta, kad Albanijoje prasidėjęs sukilimas prieš Maskvos pastatytą diktatorių Enver Hoxhą. Sukilimą sukėlė svetimi lėktuvai atskridę iš Vakarų, Italijos, numesdami į Albaniją kurstančių atsisaukimų ir partizanams ginklų. Tuos lėktuvus sutikusi priešlėktuvinė artilerija, o policija uždraudusi žmonėms išeiti iš namų, kol bus surankioti išmėtyti lapeliai. Vietomis prasidėjęs ir ginkluotas susirėmimas, Albanijai į pagalbą pasiūsti bolševikų sprausminiai lėktuvai ir parašutininkų daliniai.

Visos šios žinios eina iš vienos Jugoslavijos. Kiek juose tiesos, sunku patikrinti. Pavyzdžiui, tik dabar nurodoma, kad atsisaukimai buvo metomi jau prieš metus laiko, o paskutinį kartą — gruodžio mėn. Abejojama, kad juos būtų mėtę lėktuvai, pakilę iš Italijos, kur yra prisiglaudę pabėgę albanai ir sudarę antikomunistinį sąjudį. Vargu, ar italų vyriausybė galėjo leisti tai daryti. Kaikas linkęs manyti, kad tai darė arba Jugoslavijos lėktuvai arba pačių bolševikų. Bolševikams reikia pagrindo

labiau įsikišti į Albanijos vidaus reikalus ir čia sudaryti stiprią atramą prie Viduržemio jūrų. Po sukilimo priedanga jie gali ten ir daugiau kariuomenės įvesti ir kraštą labiau išvalyti.

Jugoslavams tokia provokacija yra pavojinga, bet kartu ir naudinga. Tito, laukdamas bolševikų puolimo, nori atkreipti didesnę Vakarų dėmesį ir daugiau iškaulyti paramos. Žodžiu, tik tolimesni įvykiai parodys, ar Albanijoje tikrai žmones subruzdavo prieš komunistinę vyriausybę, ar ten griebiamasi kurios nors provokacijos.

Indija pasmerkė vergų darbą

Bombėjus. — Labai gausiame indų kultūros kongrese buvo priimta rezoliucija, pasmerkianti Sovietų Rusijoje vergų darbą ir koncentracijos stovyklas, kur žmonės laikomi už vielių ir prievartos darbu mariniami. Rezoliucijoje raginamos visos pasaulio demokratinių organizacijų kelti balsą prieš tokį Sovietų Rusijos nežmoniškumą.

Apsemimas New Jersey

New York. — Po smarkaus lietaus patvinusios upės ir vandens rezervuarai apsmėmė rytinę dalį New Jersey valstybės. Daug žmonių turėjo būti evakuota. Keturi yra žuvę.

ŠUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Charles E. Wilson, viršininkas krašto gynybai organizuoti, pareiškė, kad JAV 1953 metais bus visiškai pasirengusios pradėti betkurį jai primestą karą. Tuo tarpu reikia susispausti ir daryti visą, kad JAV stiprėtų ūkiškai ir kariškai.

▲ Belgijos ministeris pirmininkas Joseph Pholien, atvykęs į JAV oficialaus vizito, praėjusį sekmadienį dalyvavo pamaldose šv. Patricko katedroje New York'e ir buvo pasveikintas kard. Spellmano.

▲ Atskilusieji nuo Maskvos italų komunistai įsteigė "vienybinių ir nepriklausomųjų partiją", kuri būsimi komunistinė, bet nepriklausoma nuo Sovietų Rusijos. Vadinasi, komunizmo dar neatsikando; tik kitaip jį nori kramtyti.

▲ Sovietų Rusija uždarė Jugoslavijoje savo konsulatą Zagrebe ir Splitė. Palikta tikta viena atstovybė Belgrade formaliems santykiams su Titu palaikyti.

▲ Nemaža eskadrilė bolševikų orlaivių ir sprausminių lėktuvų per Jugoslavijos teritoriją perskrido į Albaniją ir nusileido jos sostinėje, Tiranoje.

▲ JAV 17 karo laivų ir lėktuvneis "Coral Sea" atplaukė į Gibraltarą. Šiuo metu JAV laivyno pajėgos Viduržemio jūroje pasiekė beveik to paties stiprumo, kaip buvo karo metu.

▲ Prancūzija įteikė JAV ir Britanijai protesto notas, kuriose pareiškia savo nepasitenkinimą, kad nepakviesta į konferenciją Viduržemio jūros reikalais. Tariai tik JAV su Britanija.

▲ Indija sutiko aprūpinti JAV mineralais, kurie reikalingi atominėms bomboms gaminti.

▲ Šveicarijos delegacija išvyko į Angliją tartis dėl leidimo gaminti angliškus tankus kraštui ginti.

MIRĖ LIETUVOS VYČIŲ STEIGĖJAS

MYKOLAS A. NORKŪNAS

S. m. balandžio 1 d. 10 val. rytą, Bon Secours ligoninėje, Lawrence (Methuen), Mass., mirė garbingas ir patriotingas lietuvis, Lietuvos Vyčių organizacijos įsteigėjas, uolus lietuviškos katalikiškos spaudos rėmėjas ir platintojas — Mykolas A. Norkūnas, 81 metų amžiaus, gyv. Lawrence, Mass. Velionis pašarvotas John Breen laidojimo direktoriaus koplyčioje, Hampshire Cross - Tremont St., Lawrence. Laidojamas iškilmingai trečiadienį, balandžio 4 d., 9 val. rytą iš Sv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčios Bradford street. Velionis paliko nuliūdusias 4 dukteris ir vieną sūnų, kurie kviečia visus, ypač Vyčius dalyvauti jų tėvelio šermyse ir laidojime.

A. a. Mykolas A. Norkūnas gimė gruodžio mėn. 1 d., 1869 m. Dainavos šalyje, Krūmių kaime, Valkininkų par., Trakų apskrityje iš tėvų Andriaus ir Onos (Lasauskaitės) Norkūnų. Jis buvo vyriausias sūnus ir linkęs mokslui. Jau nuo būdamas slaptai mokėsi ir padėjo knygnešiams platinti lietuviškas knygas. Jam teko pabūti ir kalėjime už lietuviškos knygos platinimą.

viškos knygos platinimą. JAV atvyko 1892 metais ir apsisistojė Bostone. Vakarais mokėsi kalbos ir amatų. Iš Bostono persikėlė į Lawrence, o vėliau į Brocktoną. Jis, prisijūręs į lenkus, pasitaręs su kitais, pradėjo organizuoti jaunimą. 1913 m. Lawrence įvyko trijų kuopelių ir veikėjų pirmas jaunimo — L. Vyčių organizacijos suvažiavimas. Mykolas A. Norkūnas gyvendamas Lawrence ir Brocktone turėjo vėliavų, ženklelių ir foto įstaigą. Labai daug aukėjo ir dirbo idėjai. Netekus klausos, jam buvo labai sunku orientuotis suvažiavimuose-seimuose. Tačiau jis jų neapleisdavo. Tai buvo nuostabi ir didelės širdies žmogus.

A. a. Mykolas A. Norkūnas buvo ne tik L. Vyčių įsteigėjas ir garbės narys, bet ir LDS organizacijos garbės narys. Jo vardas yra įamžintas mūsų organizacijose, mūsų visuomenėje.

"Darbininko" redakcija ir administracija velionio dukterims, sūniui ir giminėms reiškia nuoširdžią užuojautą didžio liūdesio valandoje. Dievas tesuramina, o a. a. Mykolui tesuteikia amžiną ramybę.

LDS SEIMAS

S. m. birželio 3 ir 4 d. (sekmadienį ir pirmadienį) Sv. Juozapo lietuvių parapijoje, Waterbury, Conn., šaukiamas Amerikos Lietuvių Katalikų Sv. Juozapo Darbininkų Sąjungos (LDS) metinis seimas. Seimas bus pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis 11 val. rytą. Po pamaldų bus bendri pusryčiai atstovams-ems. Apie 1:30 val. po pietų bus posėdžiai parapijos salėje. 6 val. vakare bus vakarienė ir šokiai. Vakarienis metu bus graži meninė programa.

Kiekviena LDS kuopa siunčia vieną atstovą, jei nėra daugiau dešimties narių, arba po vieną atstovą nuo kiekvienos dešimties narių, jei yra daugiau; likutį virš dešimties narių laikyti pilna dešimtimi. Apskritys siunčia po du atstovus. Atstovų įgaliojimus turi pasirašyti kuopų bei apskričių valdybos (dvasios vadas, pirmininkas ir sekretorius). Taip pat prašome iš anksto parengti ir prisijusti savo sumanymus, pasiūlymus ir pageidavimus.

LDS CENTRO VALDYBA

Kun. Pr. M. Juras, pirmininkas
Antanas F. Kneizys, sekretorius

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Saukite: **BORIS BEVERAGE CO.**
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS AMERIKOJE

Kovo 29 d. Prancūzijos prezidentas Vincent Auriol su žmona, lydimas užsienių reikalų ministro R. Schumano, atvyko į JAV ir yra prezidento Trumano svečias. Buvo sutiktas Washingtono su panašiomis iškilėmis, kaip 1939 m. Anglijos karališkoji šeima. Tai yra pirmas atsitikimas Amerikos istorijoje, kad Prancūzijos prezidentas oficialiai šį kraštą lanko.

Prancūzija yra nuo Amerikos nepriklausomybės laikų iki šios dienos nuostabiai sąjungininkas. Už tokią draugystę kalba daugelis žinomų amerikiečių prancūzų vardų iš JAV laisvės kovų laikų. Prezidentas V. Auriol pareiškė, kad jis at-

vykęs ne tik JAV ir Prancūzijos draugystę patvirtinti, bet ir sustiprinti. Jis yra patikimas Amerikos sąjungininkas kovoje su sovietišku imperializmu. Prancūzijai šią kovą labai ap sunkina iš vidaus stiprus komunistiškas išdavikiškas elementas, kuris gaudo mas įsakymus iš Maskvos streikais ir sabotажu trukdo ūkišką Prancūzijos atsistatymą, o iš išorės tiesioginiai grėsia Sovietų agresija.

Žinoma, šis Prancūzijos galvos vizitas nėra vien paprasto draugiškumo. Jis bus išnaudotas sureguliuoti kairiųjų dabartinių abiemis kraštams aktualių politinių klausimų. Tai galima

spręsti iš svarbių jo politinių ir karo patarėjų štabo, kuris lydi prezidentą šioje kelionėje. Be to, reikia pastebėti, kad pagal Prancūzijos konstituciją prezidentas yra ir vyriausias prancūzų ginkluotųjų pajėgų vadas. Laukiama, kad aukštasis Prancūzijos svečias pasakys JAV kongreso nariams kalbą.

Prezidentas V. Auriol yra kilęs iš paprastos darbininkų kepečių šeimos ir tik savo kieta valia ir darbu išsimušęs į Prancūzijos viršūnę. Laike nacių okupacijos nebendradarbiavo su Vichy vyriausybe ir buvo patekęs kalėjimui, dalyvavo prancūzų rezistenciniame judėjime, buvo laisvosios. Prancūzijos delegatas 1945 San Francisco Jung. Tautų pirmoje konferencijoje.

Paleido Čiankaišeko patarėją

Bilden, Vokietija. — Šiomis dienomis iš Belgijos į Vokietiją perėjo sieną nacių laikų maršalas Aleksander von Falkenhause, kuris prieš praėjusį karą buvo Čiankaišeko karinis patarėjas. Jis buvo teisiamas Belgijoje kaip koks kriminalistas. Teismas jam priteisė 12 metų, bet dvigubai užskaitė atsidėją laiką ir paleido. Paklaustas, ar jis nekėtina ir vėl vykti pas Čiankaišką, nieko tikro nepasakė.

nuose nusipirkti nebus galima. Kiekviena knyga turės santrauką arba turinio atpašakojimą anglų kalba, kad ją galėtų į kitataučiai pasinaudoti. Užsakykite šį leidinį savo miesto bibliotekai ir tuo pagarsinsite lietuvių vardą.

Jokių aukų iš nieko neprašoma, nes tai nėra nei elgetavimas, nei biznio dalykas. Jei kas atsiųs daugiau pinigų, tai gaus atitinkamai didesnį knygų skaičių. Kuo daugiau bus prenumeratorių, tuo geresnės bus knygos, tuo daugiau mūsų tautos dvasinio turto bus paleista į pasaulį. Užsakymus ir pinigų prašoma siųsti šiuo adresu: Dr. Jonas Balys, Indiana University, Bloomington, Ind.

Garsusis Auerbachas jau kalėjime

Vietos vokiečių (Schwarzwalder Bote Nr. 40 1951. III. 12 d. ir amerikiečių (N. Z. Nr. 61 1951. III. 13 d.) spaudoje pranešimais — pastaro-

ŠVEDAI PRITRENKTI

Stockholmas — Švedus labai nustebino žinia, kad JAV atsisakė pristatyti radaro aparatus, kurie buvo užsakyti dar 1947 metais. Atsisakyta dėl to, kad Švedija nepriklauso Atlanto Sąjungai, kuri pirmoji turi būti aprūpinta. Švedų karo ministeris Allan Vougt pareiškė, kad tuo sukliudomi Švedijos gynimos planai, bet jie vistiek bus vykdomi ir stengiamasi radaro aparatus gauti kur kitur.

Galima būtų patarti jų pajieškoti ten, kur Švedijos "saugumas" nuve-

dė mirčiai išduotus bolševikams tremtinius.

Ginasi popiežiaus neįžeidusi

Chieti. — Italų komunistų vadinama "tvastanti moteris" — jų atstovė parlamente Laura Diaz — buvo nuteista 8 mėnesiams kalėjimu už tai, kad vienoje prakalboje išsitarė, jog "Pijaus XII rankos varva krauju". Teisme ji gynėsi to nesakiusi, bet teismas rado ją kaltą. Kas žino, kaip komunistai mėgstą kitus šmeižti ir kolyti, tuo nesistebi.

VIDURŽEMIO PAJŪRIUOSE NERAMU

Viduržemio pajūrio bazės karo atveju turi begalinę reikšmę, nes be jų Europos gynyba būtų beveik neįmanoma. Prie šios svarbios srities priklauso ir Art. Rytai, kur dabar prie Persijos sienos vyksta sovietų kariuomenės manevrai.

Persijos parlamentas neseniai panaikino apie 50 metų egzistavusį britų naftos monopolį ir godžia akimi dar žiūri į amerikiečių pramonę Persų įlankoje, Bahrein saloje. Be to, dabar vyksta Persijoje streikas, nukreiptas prieš anglų naftos bendrovę. Persijos neapykanta anglams randa atgarsį Arabijoj ir Irake. Irake jau pasireiškia judėjimas, reikalaujantis perimti naftos pramonę į valdžios rankas.

Egipte pasireiškia demonstracijos, kuriose reikalauja išsivartinti britus iš Suezio kanalo. Afrikoj, Maroke, kur JAV

įrengia svarbias strategines bazes, keliamas nacionalinis bruzdėjimas prieš prancūzus.

Vakarinėje Viduržemio jūros srityje, Ispanijoje, kurstoma opozicija prieš Franką. Tai socialinio pobūdžio neramumai, bet jie užkabino ir Viduržemio jūros vartus — Gibraltarą. Visa tai vyksta beveik vienu kartu, sakytume, pagal tam tikrą planą.

Amerikai tenka apsispręsti: ar remti bruzdėjančią jėgą ar palaikyti vyriausybę, kurioms jos graso. Visu pirma, tai liečia britus Art. Rytuose ir prancūzus Maroke. Vieni ir antri yra geri JAV draugai. Iš antros pusės remiant jų kolonialinę sistemą, galima tų kraštų gyventojus pastūmėti sovietų pusėn.

Šių įvykių akivaizdoje gynybos sekretorius George Marshall'as pareiškė, kad padėtis nepagerėjo, bet dar palobgėjo.

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Turėdamas daug tūkstančių nespausdintų mūsų tautosakos arba folkloro dalykų, surinktų Lietuvoje ir iš Amerikos gyvenančių lietuvių, noriu juos atspausdinti ir tuo būdu apsaugoti nuo pražuvimo. Tegul jie tarnauja mokslui ir mūsų tautos garbei. Šiandie išleisti Amerikoje lietuviška knyga yra sunkiau, negu buvo prieš 45 metus. Tad kviečiu į talką tautiečius, kurie suprast šio darbo svarbą ir norės jį paremti.

Parama labai paprasta: užsiprenumeruokite pirmas dvi "Lobyne" knygas, sumokėdami \$2.00. Maždaug per metus laiko prenumeratoriai gaus dvi knygas: DVASIOS IR

ZMONES (legendos iš visos Lietuvos) ir LIAUDIES MĄGA IR MEDICINA (tautosakinės retenybės — magiškos formulos ir užkalbėjimai). Kiekviena knyga turės apie šimtą spausdintų puslapių. Knygų dydis ir spaudos tobulumas pareis nuo to, kiek atsisiras prenumeratorių. Jei laisvame pasaulyje gyvenantieji tautiečiai gausiai atsilieps į šį kvietimą, tai vėliau bus galima imtis ir didesnių darbų: išleisti stambius mūsų liaudies dainų ir pasakų rinkinius.

"Lobyne" bus spausdinama tiek egzempliorių, kiek bus prenumeratorių, pridant tam tikrą skaičių bibliotekoms. Tad šį leidinį knygy-

Dr. Kazys Sruoga-Veržikas

PRIEŠO ĮSIVERŽIMAS AMERIKON

- Klausimas aštrėja
- Tris kartus jau buvo įsiveržęs
- Ginti Europą, ar ginti tik Ameriką?
- Ginti, net prieš Europos norą

CICERO, ILLINOIS. — Vis dar didėja propaganda už tai, kad Amerika nustotų rūpintis kitų tautų, ypač Europos gyvimi. Reikalaujama, kad Amerika būtų pasiruošusi ginti tik savo valstybės sienas. Ir vis dėlto Amerikos vyriausybė tos propagandos nepaiso. Dideliu greičiu organizuoja Europos frontą. Siunčia dar 4 divizijas Europon. Kodėl taip yra?

Nuo 1774 metų (maždaug nuo Amerikos Jungtinių Valstybių nepriklausomybės paskelbimo) Europos kilmės priešas buvo jau faktinai įsiveržęs į Amerikos kontinentą tris kartus. Tokių įsiveržimo planų būta ir daugiau. Tai per pirmą ir antrą pasaulinį karą.

Du kartų į Ameriką buvo įsibrovę britai: per karą už Amerikos nepriklausomybę ir 1812 metais. Trečią kartą priešas buvo įsibrovęs į Meksiką — 1860. Tiesa, anuo laiku su tomis invazijomis susidorojo. Jos likviduotos. Bet faktas lieka faktas — priešas mėgino kelti koją į Amerikos žemę. Ateityje gali vėl mėginti. Ypač toks priešas, kuris turės užėmęs geras pozicijas Azijoje ir Europoje. Atseit, klausimas nėra vien tik teoretinis.

Tad kaip geriau galima Amerika apsaugoti nuo priešų invazijos? Ar geriau Amerikai gintis pačiai vienai, ar geriau įieškoti talkininkų sąjungininkų? Ar gintis nuo priešų tik tada, kai priešas jau prie durų (ar ant galvos), ar geriau priešą patikti toli nuo savo žemės — kitoje vandenyno pusėje? Šitai klausimą svarstant, aiškėja, kodėl Amerika rimtai žiūri į Europos gynybą.

Bet gi klausimas: gal Amerika galėtų nuo Europos atsisakyti? Ko verta Europa, kaip karo sąjungininkas? Kas atsitiktų, jei Amerika nebūtų Europos savo pusėje? Dar svarbiau, kas būtų, jei Europa atsidurtų Amerikos priešų pusėje? Čia yra daug visokių argumentų ir samprotavimų. Suminėsiu tik kelis iš jų.

Pirmučiausia nurodoma į milžinišką laisvoje Europoje žmonių skaičių, kurį Amerika (ar jos priešas) galėtų įjungti į karo pajėgas ar panaudoti karo pramonės gamybai. Priskaičiuojama net iki 180 milijonų gyventojų. Vadinasi, daugiau negu visose JAV. Toliau, ypatingas dėmesys kreipiamas Europos žmonių išmokslinimui įvairiuose darbo, gamybos ir karo srityse. Nepaprastas svarbos teikiama Europos pramonei ir jos žemės turtams. Tai anglis, plienas ir kiti metalai bei mineralai. Be Europos jūrų ir oro laivyno bazių Amerikos žemė sėkmingai ginti vargiai ar būtų įmanoma. Yra žinovų, kurie tvirtina, kad visa dar laisva Europa, drauge paimta, karo metu galėtų reikšti bent nemažiau kaip JAV atskirai pajėgas.

Suprantama, kad visuose šiuose skaičiavimuose ir samprotavimuose gali būti daug klaidų. Pagaliau, tai karo specialistų sritis. Bet viena idėja vis vien yra. Jokia valstybė, rimtu momentu, geruoju pati neatsisakys nuo tokio karo sąjungininko, koks dabar yra Europa. Dar daugiau. Jokia valstybė geruoju neleis savo priešui paimti tokį karo faktorių, koks šiuo momentu yra Europa. Europa reikėtų ginti nuo sovietų net gi prieš pačios Europos norą. Ir vargu, ar pastarasis galvojimas būtų klaidingas. Bent strateginiu atžvilgiu. Nes gi Europos gynybas yra Amerikos gynybas nuo priešų įsiveržimo į jos žemę, nuo priešų atomo bombų virš Amerikos miestų.

mis dienomis vokiečių prokuratūros parodymu, yra areštuotas ir patalpintas kalėjimui man buv. Bavarijos krašto Nuostoliams Atlyginti Įstaiigos viršininkas Dr. Philipp Auerbach.

Jis kaltinamas dokumentų klastojimu ir pasisavinimu stambių pinigų sumų, skirtų išmokėti buv. KZ kaliniams, spekuliacija juodoje biržoje ir kitokiomis milijoninėmis malversacijomis.

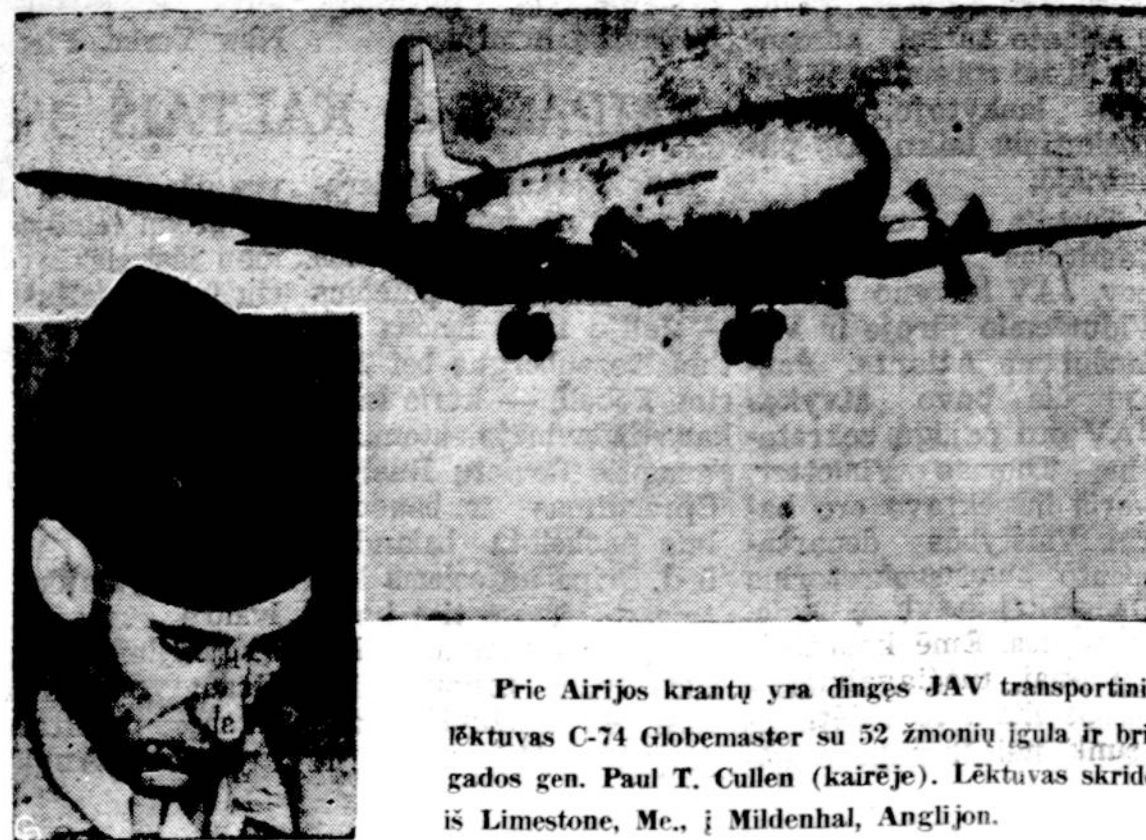
Prisimintina, kad minimas Auerbachas nuolat protegavo, tik vienos tautybės tremti-

VARDAS NESUNKU

PARINKTI

Krikšto tėvas: Tai sakyk, kaimyne, iš kur jūs ištraukėte tokį keistą vardą savo sūniui?

Tėvas: Tai buvo visai nesunku. Mūsų giminėje yra tik vienas toks vyriškas vardas žinomo turtuolio. Ar nemanai, kad mano sūnus taip pat bus turtingas?

Prie Airijos krantų yra dingęs JAV transportinis lėktuvas C-74 Globemaster su 52 žmonių įgula ir brigados gen. Paul T. Cullen (kairėje). Lėktuvas skrido iš Limestone, Me., į Mildenhall, Anglijon.

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston Mass. under the Act of March 3, 1879.

acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$5.00 Amerikoje metams \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00 Vieną kart savaitėje metams \$3.00
Foreign yearly \$5.50 Užsieny metams \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50 Užsieny 1 kart sav-tėj metams \$3.50
466 West Broadway, South Boston, Mass.

Telephone: Redakcijai — SO 8-6808; Administracijai — SO 8-2680

Padugnės ir viršūnės

Žmonės negali būti be valdžios ir neapseina be nusikaltimų. Valdžios reikia, kad visuomenė būtų tvarka. Nusikaltimų nereikia, bet jų negalima visai išvengti. Ir geriausioje visuomenėje atsiranda žmonių, kurie tvarkos nesilaiko. Jie nepaiso jokių įstatymų ar draudimų, verčiasi apgavystėmis ir sukčiavišiais, žudo net paskirus žmones, jei jiems ant kelio atsistoja. Tai padugnės. Jų visada daugiau prisirenka, jei valdžia to mažiau paiso. Dar prasčiau pasidaro, kai valdžios žmonės susiuosio su tomis padugnėmis ir vieni kitus paremia. Visuomenė panori apsigalvoti nuo padugnių, bet užkabina valdžion pasodytus. Tada visas reikalas ima ir užkliūva.

Taip pradėjo kilti ir nusikaltimų tyrinėjimo komisijos darbas, kuris dar prastai vienam mėnesiui. Vieni balsai šaukia, kad ji savo darbą tęstų, kol iškratys visas padugnes, o kiti įtikinėja, kad ji mestų rodžiusi visuomenei, kas jo šaknis graužia. Pats komisijos pirmininkas sen. Estes Kefauver pareiškė, kad komisija parodė, kas yra prasta, ir dabar lieka pačiai visuomenei imtis priemonių. Gerai vienas laikraštis (The Boston Post) atkirtė: o kokiomis priemonėmis visuomenė gali to pasiekti, jei ne valdžios, kuriai pavedė tvarkos žiūrėti? Čia ir susidaro užburtas ratas tarp padugnių ir viršūnių.

Tačiau turi ir tiesios komisijos pirmininkas tvirtindamas, kad reikia stiprinti visuomenės moralę. Kokia visuomenė, tokia esti ir valdžia. Išimčių nedaug pasitaiko. O šio krašto visuomenėje yra nemažai prasto, kurį ji pati palaiko, nežinodama ką daro. Imkime pavyzdžiui visokius "komikus", su smulkmenomis aprašomus nusikaltimus, kriminalinius romanus, vedusiųjų skyrybas ir visokią kitą purvą, kuris drabstomas per spaudą, radiją, televiziją, kino teatrą ir k. Iš nusikaltėlių padaromi "herojai": rodoma, kaip jie "yargšai" teisinasi, o išsiteisinę ir pavargę šildosi pietų saulutėje ar su kelinta pamainyta pačia jachtomis nardosi.

Taip dideliame krašte nevalomas purvas atiteka iki valdžios vietų, į kurias visuomenė sodina žmones ir jiems pasitiki, kad tvarkos žiūrėtų. Ji turi teisę iš valdanciujų reikalauti, kad jie savo pareigas eitų sąžiningai, naikindami įsiveisusį piklą. Visuomenės balsas, matyti, ir paveikė, kad komisijos darbas dar mėnesiui pratęstas.

L. Kn-va

Lituanorum Gente...
Lietuvos bažnyčiai provincijai 25 metai

Siemet su karaliaus Mindaugo krikštu, įvykiu prieš 700 metų, sutampa ir Lietuvos bažnytinės provincijos 25 metų sukaktis. 1926 metų balandžio mėn. 4 d. apaštališkuoju raštu "Lituanorum gente" popiežius Pijus XI sudarė savarankišką, tiesiai nuo Šv. Sosto priklausomą bažnytinę provinciją. Lietuviai tauta to laukė 675 metus.

K. Bažnyčia senoje Lietuvos valstybėje

Lietuvos krikštu pirmas yra rūpinęsis karalius Mindaugas, apsikrikštijęs pats su savo šeima ir nemažu savo šalininkų būriu (1251). Jis taip pat išsiriūpino, kad pirmoji Lietuvos vyskupija, įkurta Žemaičiuose, priklausytų tiesiai nuo popiežiaus. Nepriklausomam bažnytiniam Lietuvos gyvenimui buvo padėti geri pagrindai, bet

jie neišsilaikė. Juos turėjo naujinti Vytautas Didysis ir Jogaila. Vytautas labai rimtai rūpinosi, kad būtų įkurta nepriklausoma bažnytinė Lietuvos metropolija, bet mirtis neleido jam darbo užbaigti. Iš Vytauto laikų liko tik tiktai didelės Vilniaus (1387) ir Žemaičių (1421) vyskupijos, kurios ligi Lietuvos - Lenkijos padalinimų priklausė nuo lenkų bažnytinės provincijos. Tuo būdu Lietuvos bažnyčiose buvo palaikoma stipri lenkų įtaka.

Caro okupacijos metu

Rusams Lietuvą užgriebus (1795), Vilniaus ir Žemaičių vyskupijos buvo palenktos Mohilevo arkivyskupo priežiūrai. Jis kartu buvo ir metropolitas arba vyriausias valdytojas visų katalikų bažnyčių Rusijos imperijoje. Tikrai Lenkijos bažnyčių jisai netvarkė.

Lenkija turėjo atskirą Varšuvos metropolitą, kuriam priklausė Seinų vyskupija dar iš Napoleono laikų (1815). Be to, Žemaičių vyskupijai buvo priskirtos kaikurios sritys Latvijoje, kur buvo suskaldyta bažnytinė provincija, išlikusi iš vokiečių kalavininkų laikų. Kai Mindaugas krikštijosi, tai visa Žemaičių vyskupija buvo norima priskirti Rygos arkivyskupui. Istorijos įvykiai nuvedė priešingu keliu: dalis Latvijos žemių (Kūršas) priskirta Žemaičių vyskupijai. Taip suskaldyta Lietuvos bažnytinė santvarka išliko iki pirmojo Didžiojo karo ir dar kelerius metus jam pasibaigus.

Nepriklausomai Lietuvai atsistačius

Pasibaigus Nepriklausomybės karams (1920), Lietuvos bažnytiniai reikalai atrodė dar prastesni. Iš Vilniaus vyskupijos Lietuvai paliko tik siauras ruožas palei demarkacijos liniją. Šioms parapijoms tvarkyti buvo paskirtas administratorium Vilniaus kapitulos kan. Juozapas Kukta. Seinų vyskupija neteko savo rezidencijos ir dalies parapijų. Seinų vyskupas A. Karosas turėjo laikinai įsikurti Vilkauskioje. Atgavus Klaipėdą (1923), Lietuvos pusėje paliko kelios parapijos, kurios priklausė Warmijos vyskupui Vokietijoje. Tuo tarpu nemaža parapijų, kurios priklausė Žemaičių vyskupijai, atsidūrė už Latvijos sienos. Tuo būdu naujos politinės sienos suraižė Lietuvos vyskupijas ir parapijas. Tvarkyti bažnytinis reikalas buvo sunku ir kėblu.

Opi politinė padėtis

Žemaičių vyskupija po Didžiojo karo buvo palikusi pati didžiausia ir mažiausia suskaldyta. Kaip ir Mindaugo laikais, ji ėmėsi iniciatyvos sudaryti Lietuvai vieningą bažnytinę provinciją. Žemaičių vysk. Pranciškus Karevičius pats pasiūlė Šv. Sostui pavesti Rygos arkivyskupui tas parapijas, kurios buvo Latvijos pusėje. Tas klausimas buvo ir lengviausi išsprendžiamas. Toliau reikėjo galvoti, kaip sutvarkyti kitus Lietuvos bažnytinis reikalus, prisitaikant prie pakitusios politinės padėties. Lietuvai ji buvo labai opi, nes visas Vilniaus kraštas su pačiu miestu lenkų buvo sukta užgriebtas. Lietuviai negalėjo priimti prievarta jiems priimestos ir skriaudžios sienos. Dėl to juos turėjo užgauti ir tokia bažnytinės admi-

nistracijos siena, kuri nuo Lietuvos atpjautų Vilniaus kraštą. Šiems opiems reikalams apspręsti buvo paskirtas vysk. Jurgis Matulevičius, lenkų priverstas palikti Vilniaus vyskupiją ir persikelti į Romą. Iš ten jis Šv. Tėvo buvo atsiųstas į Lietuvą kaip apaštališkasis vizitatorius.

Sudaromas projektas atskirai provincijai

Vysk. Jurgis Matulevičius drauge su kitais Lietuvos vyskupais sunkiai ir kruopščiai dirbo, kol parengė Šv. Sostui pasiūlymą, (1923. II. 25), kokia galėtų būti sudaryta Lietuvos bažnytinė provincija. Pirmiausia buvo numatyta prastambi Žemaičių vyskupija padalyti į tris: Kauno arkivyskupiją ir Panevėžio bei Telsių vyskupijas. Telsių vyskupijai priskirta Klaipėdos prelatūra (Nukelta į 4 pusl.)

Apaštališkasis, Vizitatorius
ARKIVYSK. JURGIS MATULEVICIUS.

Pirmasis Lietuvos Metropolitai
ARKIV. JUOZAPAS SKVIRECKAS.

JUOKAI PRO AŠARAS

Budapešto mokykloje mažasis Janos turi duoti šalutinio skatinio pavyzdį. Jis sako: "Mūsų katė atsivedė dešimt kačiukų, kurie visi yra komunistai". Mokytojas buvo sužavėtas, kad partinė ideologija taip vaikui įskiepiama, jog net sakiniuose komunistinį mokslą pritaiko. Tuo būtinai mokytojas pasididžiavo prieš mokyklų inspektorių. Progos sulaukė. Inspektoriaus akivaizdoje mokytojas drąsiai duoda tą patį uždavinį Janos. Vaikas atsako: "Mūsų katė atsivedė dešimt kačiukų, kurie visi yra vakarų demokratų". — "Bet, Janos, — nustebo ir išsigando mokytojas, — praeitą savaitę juk tu sakei kitaip. Sakei, kad jauni kačiukai yra geri komunistai". "Taip, tada taip sakiau, — dar labiau sumišęs pasiteisino Janos: "Bet kad dabar jie visi jau mato?".

Prahoje per visą dieną du partijos pareigūnai vykdė įsakymus iš Maskvos. Vakare nuvargę abudu laukė tramvajaus ir kalbėjosi:

— Tai kaip tu dabar galvoji apie mūsų krašto ateitį komunistų valdžioje? — paklausė vienas.

— Taip kaip ir tu.

— Taip, drauge, taip, — tarė pirmasis, bet jei taip, tai aš turiu apie tave pranešti NKVD.

Rumunijos sostinės piliėtis išėjo iš savo namelio į gatvę ir žiūri — sienos purvais apšuktos. Ėmė koliotis: "Ak, tie skarmaliai, driskiai, tuščiagalviai..." Nespėjo jis toliau visos litanijos išdėti, kai ant peties užgūlė sunki milicininko ranka.

— Prašau, drauge, į miliciją. Tamstą areštuojau dėl valstybinės paslapties išdavimo ir vyriausybės koneveikimo.

— Vyriausybės? — nustebo rumunas. — Betgi vyriausybės nė žodeliu neužsiminiau.

— Neužsiminei tai neužsiminei, bet ją labai tiksliai ir aiškiai nusakei. Gudrūs, jūs reakcioneriai.

Vengrijos archeologai surado iš kažkur ir kažkurio amžiaus mumiją. Tai nugirdusi Maskva tuojau įsakė:

— Visom priemonėm pasistengti įrodyti, kad tai Džingis Kano mumija. Toks radinys pakels susidomėjimą sovietiniais tyrinėjimais.

Netrukus Vengrijos antropologijos institutas paskelbė, kad mumija tikrai esanti Džingis Kano.

— Ir kaip jūs tai įrodėte? — paklausė instituto direktorių pareigūnai.

— Visai paprastai. Mes visą reikalą perdavėm NKVD.

— Na, ir?

— Visai paprastai. Mumija pati prisipažino.

Prahoje buvo išleisti pašto ženklai su Gotvaldo (prezidento) paveikslu. Pašto viršininkas patyrė, kad retai kas gauna laiškus su Gotvaldo paveikslu. Pasiūkęs pareigūną teiraujas: kas yra, kad Gotvaldo ženklai neina į apyvartą.

— Kad šie ženklai nelimpa prie laišku.

— Kaip tai nelimpa? — nustebo viršininkas ir spjovė į ženkla jį prilipdė. — Matai?

— Draugui viršininkui tai limpa. Bet kad žmonės spjauto vis ne į tą pusę.

Vienam rumunų dvarininkui buvo atimtas ūkis ir visas turtas. Negalėjo pasikeitusių sąlygų pakelti ir ryžosi nusižudyti. Bet jo luomui pritinkančios priemonės — pistoletas — nebuvo, nes viskas buvo atimta. Net pinigų virvei nusipirkti ar nuodams neturėjo. Nusprendė pasidaryti galą režimui pritinkamu būdu. Nuėjęs prie Anna Pauker ministerijos, kur stovėjo sargyba, ėmė šaukti:

— Šalin Anna Pauker! Pakart Anna Pauker! Lai gyvuoja laisvė! — Ir taip po kelis kartus kartojo, laukdamas, kada sargyba jį nušaus. Nustebo, kai sargybiniai, vienas į kitą pasižiūrėjo, metė ginklus, puolėsi prie jo ir džiaugsmingai klausė:

— Drauge tautiet, negi tikrai jau atėjo amerikoni?

Maskvoje siuvėjų artelė padovanojo Stalinui puikios medžiagos gabalą. Stalinas liepė pašaukti siuvėją ir paklausė, ką iš tos medžiagos galima padaryti.

— Nieko daugiau kaip tik geras kelnės, — atsakė Maskvos siuvėjas.

Stalinas tą medžiagą pasiuntė į Varšuvą. Iš Varšuvos siuvėjas gavo atsakymą, kad medžiagos užteks visam kostiumui. Nustebintas ir sudomintas Stalinas pasiuntė tą medžiagą dar ir į Londoną. Londono siuvėjas pranešė, kad išeis kostiumas ir dar pridėtinės kelnės. Stalinas dar labiau susidomėjo, kodėl taip nevienodai apskaitė siuvėjai. Jam atsakė Londono siuvėjas. (Ką atsakė?). (O gi kad medžiagos dydis yra tas pats, bet Stalino dydis nebe tas pats Maskvoj ir Londone).

Rusijoje surašinėjo gyventojus. Pareigūnas teiraujas davinį iš senioko:

— Na, drauge tėvai, kiek jau metelių nu gyvenai pasaulyje?

— Tai jau, ponul draugai, bus trisdešimt penkeri.

Pareigūnas mato, kad senis nukalbėjo netiesą, ir užėmė jį, kad tikrai pasakytų.

— Tai jau, ponul, — pasitaisė seniokas, — iš viso būtų šešiasdešimt ir penkeri, bet ką jau čia tuos paskutinius trisdešimt skaityt, kas čia buvo per gyvenimas.

Dėl Voice of America įvairių transliacijų daug nepasitenkinimo pasakoma ir parašoma. Vienos tautos atstovai kreipėsi su klausimu, kodėl per Voice of America leidžiami kalbėti tik vienos pakraipos žmonės, kitus tik retkarčiais įmaišant kaip spurgus į košę.

Juk transliacijos skiriamos kraštui. Reikia kraštui parodyti, kad visos pakraipos į juos kreipiasi, o ne viena.

Kraštui tai kraštui, bet gal kraštas ir negirdės. Juk ten draudžiama klausyti. Bet tikriausiai girdės aukštieji pareigūnai.

— Tai kas iš to?

Nagi jiems įdomu išgirsti gyvą balsą savo partijos draugų ir prietelių, — paaiškino organizatoriai.

Susitinka du mokyklos draugai. Vienas dabar bedarbis intelektualas, kitas Badeno prezidentas. Pirmasis prašo prezidentą tar nybos.

— Gerai, — atsako prezidentas, — bet su kokia alga: su 1000 DM? Per mažą?

— Ką tu juokiesi iš manęs. Kur aš tiek uždirbsiu!

— Na, galima ir už 200, bet tada reikės dirbti.

LIETUVIŲ MOKYKLOS VOKIETIJOJE

JAV ir kitų kraštų lietuviai susirinkimuose ir per spaudą kartas nuo karto išgirsta apie Vokietijos lietuvių tremtinių pastangas išlaikyti lietuvišką gimnaziją ir eilę kitokių mokyklų. Tos žinios jungiamos dažniausiai su prašymais paremti jas aukomis.

Visiškai suprantamas dalykas, kad daugeliui iškyla abejonių dėl tų aukų reikalingumo. Tūlims gali atrodyti, kad Vokietijos lietuvių vadovybė turėtų išsiversti savo krašte surenkamomis lėšomis, ir nevertėtų dėl to varginti kitų kraštų tautiečių. Laikau tai savo pareiga patiekti šią informaciją.

Šiuo metu turime Vak. Vokietijoje virš 2000 registruotų mokyklinio amžiaus lietuvių. Jie gyvena 160 vietų, po visą Vokietiją išsklaidytose lietuvių bendruomenėse.

Vokietijos lietuvių bendruomenės vadovybė laiko savo pirmiausia uždavinį, nežūrint labai pasunkėjusį gyvenimo ir organizacinio darbo sąlygų, dėti visas pastangas, kad kuo didesnis skaičius lietuvių vaikų mokytųsi lietuviškose mokyklose. Didžiausia tam kliūtis yra perdidelis mūsų žmonių išsisklaidymas.

Lig šiol pajėgė suburti apie 600 moksleivių į savo mokyklas. Tatai sudaro apie 35% visos mūsų jaunimėnės. Mūsų tikslas ir kitus 65% išlaikyti nenutautusius, išstikimus lietuvių kalbai, lietuviškai jaučiančius ir galvojančius. Ypač mums rūpi didžioji mūsų bendruomenės grupė — Maž. Lietuvos lietuviai, kuriems dėl visiemis žinomų priežasčių nutautilio pavojus yra didžiausias.

Demokratinės Vak. Vokietijos įstatymai netrukdo laikyti tautines mokyklas. Kaikuriuose Vokietijos šalyse dar gauname vieną kitą apmokamą mokytojų etatą. Tačiau tai neišsprendžia mūsų švietimo

reikalo. Visą nulemia lėšų klausimas. Vokietijos lietuviai savo įnašais tepadengia vos 10-15% šiuo metu turimų išlaidų švietimo reikalams. Jie tegalėtų išlaikyti keletą nedidelių vargo mokyklėlių. Apie gimnazijos išlaikymą negalėtų būti nė kalbos, jeigu tam negautume paramos iš kitur.

Vasario 16 gimnazijai Diepholze ir mokinių bendrabučiui išlaikyti lig šiol išleista po 3000 - 4000 DM kas mėnuo. Daugiausia kainuoja mokinių išlaikymas bendrabutyje (po 60 DM arba 14 dol. per mėnesį vienam mokiniui). Be to, mokamos yra kad ir nedidelės algos mokytojams. Šios gimnazijos išlaikymo išlaidos dar padidės augant mokinių skaičiui, stojant į darbą didesniame skaičiui mokytojų ir labai kylant maisto produktų kainoms.

Nusprendus laikyti gimnaziją, buvo kreiptasi ir gauta vienkartinės paramos iš VLI-Ko (4500 DM) ir iš Britų zonos BALFo (1420 lbs maisto produktų ir 280 lbs drabužių). Turėjo ir Vokietijos Krašto Valdyba visus savo piniginius rezervas paskirti gimnazijai. Mokinių bendrabutis nėra tokia įstaiga, kurią galima būtų aprūpinti pažadais. Mokinius papenėti ir jų kambarius pakurenti reikia kasdien, negalima tų dalykų nei nutraukti nei atidėti, nes tai reikštų gimnazijai galą. Mokiniai, negaudami valgyti, išvažinėti į namus ir daugiau jau nebeatvažiuotų.

Jau iš pat pradžių buvo supasta, kad tik nuolatinės ir iš visų kraštų siunčiamos aukos įgalintų mus tą vienintelį lietuvišką kultūros ir švietimo židinį išlaikyti. Žinodami ir tvirtai tikėdami visose lietuvių kolonijose atsirasiančių kilnių ir švietimo reikalui prijauniančių žmonių, išdrįsime šauktis jų pagalbos. Tikėjimas mūsų neapvyly. Pagalbos

sulaukėme. Kova dėl lietuviško bus tęsiama visu atkaklumu. Kol broliai iš užjurių mus rums — nepasiduosime ir rankų nenuleisime.

Vasario 16 gimnaziją drįsime pavadinti šiuo reikšmingu vardu. Tegul toji mokslo įstaiga, ruošianti Lietuvai naujus darbininkus, bus gyvasis paminklas, kurį pastatė ir išlaikys viso pasaulio lietuviai tremtiniai savo motinai Lietuvai jos nepriklausomybės paskelbimo 33-ias sukaktuves minėdami. Geresnio ir prasmingesnio paminklo negali pastatyti tauta, kuri savo istoriją rašo prakaitu, asaromis ir krauju.

Pr. Karalius,

Švietimo Inspektorius.
1951. 3. 51
Bad Salzungen.

• Vladas Martišius, Dortmund / Husen, Wortkekerstr. 58, rašo:

"Didžiai gerbiame BALF-ai aukotojai. Dortmundio ir apylinkės Lietuvių Draugija, susirinkusi apkalbėti savo reikalus ir prisiminusi visą tą gerą, kurį susilaukė iš Tamsių didelio trūkumo ir nedidelių metais — siūnia Tamstoms nuosirdžiausią padėką ir iš visos širdies linki Naujais 1951 metais geriausios kloties. Tepavyksta Jūsų kilnūs darbas, tepasieksite jį kiekvieną globos reikalingą, karo apstovų nuvargintą lietuvių".

STAMBAUS BIZNIO PELNAS LABAI PADIDĖJO

Nuo praeitų metų liepos 1 d. iki š. m. kovo mėn. pabaigos mokesčių į Valstybės išdą įplaukė 31 milijardas 272 milijonai dolerių. Tai yra apie 18% daugiau negu praeitais metais per tą patį laikotarpį. Valstybės išdą vietoj deficitu, kaip buvo praeitais metais, turi 4 milijardus perteklių. Pajamų padidėjimas įvyko dėl padidėjusio bendrovių pelno iš kuro įplaukė į išdą apie 3 milijardai 334 milijonai dolerių kas mėnuo.

Tačiau, John Harrimano nuomone tas mokesčių mokėtojų padėties nepagerina. Dabartiniai valstybiniai užsakymai siekia apie 5 milijardus dol. kas mėnesį. Tuojau pradedamos pristatyti ginklaviniai medžiagos, už kurias valdžia turi mokėti. Tokiu būdu nyksta pajamų perteklius, nes valstybei tenka mokėti aukštas kainas už pristatomus reikmenis. Dideli pinigai stambaus biznio ir iš jų žymios valstybės pajamos nieko faktiškai nepadaeda, o tik dar labiau pakeliamais mokesčiais

SAULĖS SPINDULIAI GYDO

Saulės spinduliai gydomai ten geriau veikia, kur yra sausas ir tyras oras, aukštesnėse vietose. Profesoriai dr. A. Borchard ir R. Stich sako, kad miestuose, kur daugybė dulkių ir netyras oras, tik 10% saulės spindulių veikia gydomai, kiti žūsta; juos sugeria dulks ir netyras miestų oras. Pabrėžia, kad saulės spinduliai yra ir smarkūs bakterijoms nuodai. Žymūs mokslininkai, kaip dr. Dowers, Blunt, R. Kock, Kitasato, Geisler, nurodo, kad daugybė bakterijų nuo saulės spindulių žūsta per valandą; kitos, likę gyvos, tiek susilpnėja, kad žmogui lieka mažai arba net visai nepavojingos — neaukrečiamos; be to, tokios bakterijos ne veistis nebegali.

Net tokios atsparios bakterijos, kaip džiovos bacilos, saulės spindulių užmušamos per 2 val., bet, jei oras drėgnas, koks yra prie jūrų, arba dulktas, netyras, kaip miestuose, reikia joms užmušti 5 val. ir daugiau.

Garsus gyd. Esmarchs, Dieudonne, savo tyrinėjimais įrodė, kad saulės spinduliai užmuša ir tas bakterijas, kurios yra negiliai mūsų kūne, vandenyje, žemėje ir tt. Saulės spinduliai nuolat naikina bakterijas ir kliudo joms greit veistis žemės paviršiuje. Todėl taip retai ir pasitaiko baidių epidemijų.

Po lietingų ir ūkanotų vasarų labai padažnėja susirgimai aktinomicoziu (liga, sukeliamą tam tikrų parazitinių grybelių — aktinomicetų), ir ši liga beveik išnyksta po sausių saulėtų vasarų. Patalpos, kuriose gyvename ir miegame, turi būti saulėtos tyros ir švarios. Labai gerai švitintais saulės spinduliais, susirgus angliškąja liga (rachitas), skrofula (vaikų liga, pasireiškianti limfinių liaukų patinimu, egzėmis ir kt.), odos išbėrimu, odos niežėjimu, senatvėje mažakraujams (bet čia reikia taikyti saulės spindulius atsargiai, kitaip gali pabloginti), šlapimojančiomis egzėmėmis, sąnarių skausmu. Kaulų ir odos džiova saulės spinduliai ir tyras oras be galo gerai gydo. Liaukų sutinimu, arteriosklerozu su padidintu kraujo spaudimu, reumatu, podagra, inkstų susirgimu, neurastenija ir turint sunkiai gydymą žaidų irgi gerai švitintis saulės spinduliais.

Saulės spinduliais negalima švitinti: plaučių džiovoje, kai temperatūra pakilusi ir vargina naktiniai prakaitavimai; labai smarkiai išvargintiems ligoniams, sergant užkrečiamomis ligomis su aukšta temperatūra, sergant mažakraujyste. Prieš švitinant reikia pasitarti su gydytoju.

• Saulės dėmės 1946 metais saulėje buvo pastebėtos naujos milžiniškos dėmės ilgio ligi 130,000 km. ir pločio ligi 70,000 km, t. y. 22 kartus didesnės, negu mūsų žemė. Saulės dėmės atsiranda tada, kai saulėje vietomis jos normalioji temperatūra nuo 6,000 krenta ligi 4,000 laipsnių. Saulės dėmės turi ir mūsų planetai žemei tam tikrų įtakų: pasitaiko požemių drebėjimų, šiaurės pašvaisčių matyti, didžiulių perkunių, radijo bangų ryškių trukdymų, žmonių neramumų.

• Dangaus stebykla Grinvičo miestelyje, Anglijoje, įsteigta 1675 m., dėl nuolatinių rūkų yra keliama į Haurstameux Castle Sussex. Be to, Grinvičas turi būti smarkiai šviečiamas, kad katastrofų neatsitiktų, o švietimas kluodo dangaus stebėjimams ir fotografavimams.

TIKRAS MENININKAS

Petras: Kaip sekasi?
Paulius: Puikiai. Šiandien gavau užsakymą iš vieno milijonieriaus. Jis nori turėti savo vaikų portretus, bet kad jie atrodytų, kaip tikri baurėbės.

Petras: Puikus užsakymas. Tik tu tą ir gali padaryti.

Išvaduotos Seol sostinės vaikai sveiki na atžyguojančius amerikiečių karius.

KNISASI PO VALSTYBE

Kaikuriuose fabrikuose (amerikoniškai — šapose) ligi koktumo tipai susimesdami šnibžda, sakysim, žydiškai, kad kiti nesuprastų:

- Ar pasiseks?
- Nesulaukiam.
- Žiūrėsim.
- Turi būti.
- Ir vis nėra...

Iš įtartinio susimetėlių darymosi tikrai aišku, kad ne apie perkėsdas vietas pasiburkiojama, ypač jau iš ankščiau žinant jų promaskvines nuotaikas.

DIDESNIS GREIČIAU IR SUSERGA

Šiapus geležinės sienos nėra tokio komunistų vado, kuris nebūtų gydytų Sovietų Rusijoje. Liga priklauso nuo to, kokio didumo valstybė jis turi Stalinui nūgriebtis juo didesnę, juo greičiau ir suserga. Mao-Tsetungas, milžiniškos Kinijos valdytojas, greičiau turėjo vykti į Maskvą gydytis. Jį pavaduoja pirmasis pavaduotojas. Jei tas nebus šinti.

Žydų šalpa ir organizacija

MILJONAI IZRAELIŲ

Neseniai skaitėme laikraščiuose, kad Amerikos žydai per tris valandas suaukavo vargstantiems žydams tris milijonus dolerių. Pasitalkininkavo visas propagandas priemones: spaudą, radiją, televiziją. Tuoj suplaukė didžiulį pinigai. 1950 m. jie surinko šalpai 270 milijonų. Šiemet Izraelio valstybei yra pasirengę surinkti vieną milijoną dolerių.

Izraelio valstybė, įkurta Palestinos dykumose, virsta žydinčiu kraštu. Visos pasaulio žydai ne žodžiais myli savąją pažadėtą žemę, bet pila didžiausius pinigus. Dykumos, kur seniau blaskėsi vėjai, žaliuoja apelsinų laukais. Kuriami miesteliai, statomi fabrikai. Dirba su tokia energija, kaip reta. Tel-Avivas išaugo modernus miestas, kuriame klesti žydiškoji kultūra. Vargu rasime kitą miestą, kurio gyventojai taip mėgtų muziką, knygas, mokslą. Ten vyksta nuolatiniai geriausios muzikos koncertai, ten auga naujieji mokslininkai, kurie su dideliu atkaklumu rengiasi tarnauti savo tautai.

Bepigu jiems ten organizuoti, kad žydai yra reali pasaulio galybė, susiklausiusi ir paėmusi pinigų į savo rankas. Tačiau kaip ten bebūtų, tas susiklausymas ar nesako mum, kad būkime ir mes tokie: niekada ir niekur neisduokime savo tautos reikalų, giliau juos supraskime ir labiau jiems aukokime.

Žydai tarp savęs yra irgi susiskaldę į visokias organizacijas, kurios nereikia jokių sugyvenimo ženklų. Eet tai tik jų vidaus dalykas. Kur liečia jų bendrus reikalus, ten eina visi kaip vienas. Biznyje, gyvenime niekas taip nepalaiko vienas kito, kaip žydai. Tūkstančiai klajonės metų juos išmokė gyventi, kad neuztų cauty sukūriuose.

LITUANORUM GENTE...

(Atkelta iš 3 pusl.)

ra, kad tai sutiktų su Klaipėdos autonomijos statutu. Iš Vilniaus vyskupijos parapijų sudaryta nauja Kaišėdorių vyskupija, bet ji palikta nutysusi palei visą demarkacijos liniją, nenormali ir sunkiai administruojama, kad Vilnių atgavus galima būtų kitaip susitvarkyti. Tas pats padaryta ir su Seinų vyskupija, kurios centru parinktas Vilkaviškis, o visa kita palikta neliesta. Daugiausia buvo paliesta Žemaičių vyskupija: pertvarkytos parapijos ir dekanatai. Ši kruopštų darbą atliko žemaičių generalvilkas vysk. Juozapas Skvireckas. Visu projektu daugiausia rūpinosi vysk. Jurgis Matulevičius ir būdamas Lietuvoje, ir paskui nuvykęs į Romą.

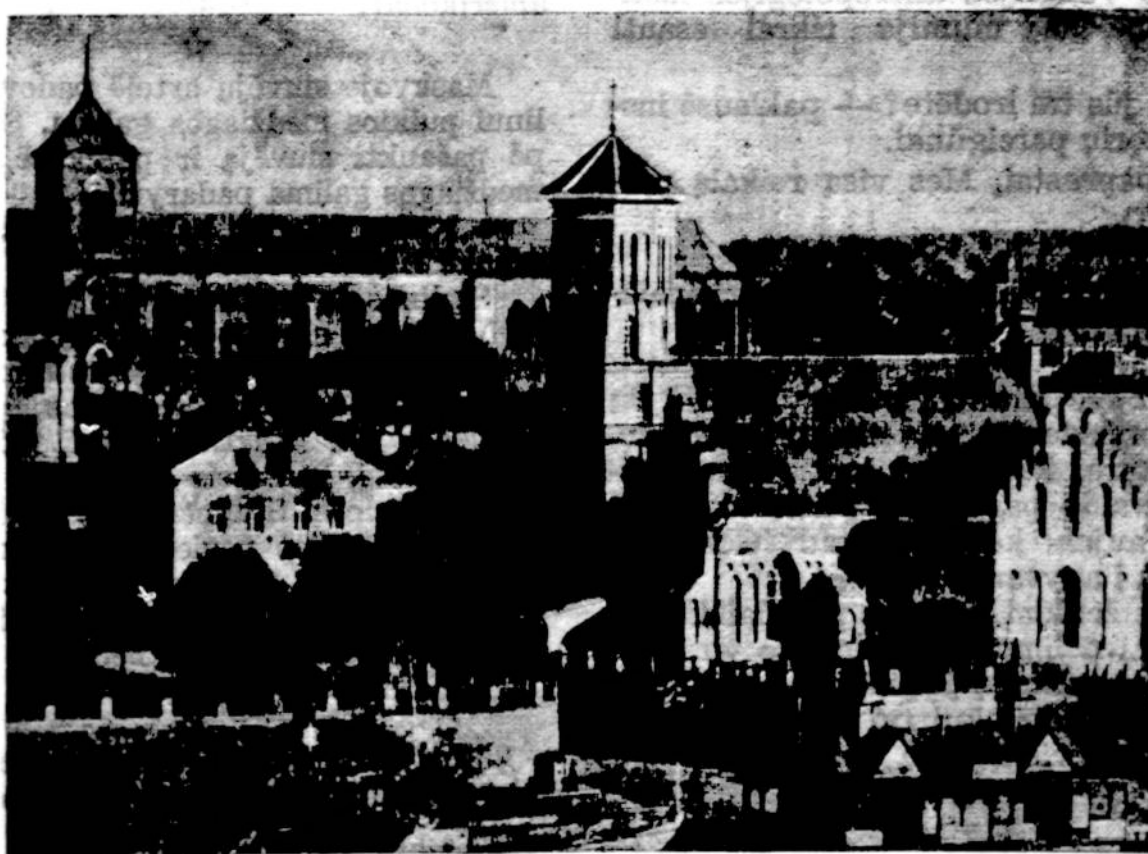
Pirmoji Lietuvos metropolija

Popiežius Pijus XI savo dekretu "Lituanorum gente" (1926. IV. 4) beveik ištisai patvirtino jam patiektą projektą. Pirmuoju Lietuvos metropolitu ir Kauno arkivyskupu buvo paskirtas vysk. Juozapas Skvireckas, Šv. Rašto ir lietuvių

kalbą vertėjas. Žemaičių vysk. Pranciškus Karevičius, pakeltas į arkivyskupus, pasitraukė ir įstojo į Marijonų vienuolyną. Tėsių vyskupu buvo paskirtas kan. Justinas Staugaitis, Aukštojos Panemunės klebonas ir Seimo vicepirmninkas, Panevėžio — kan. Kazimieras Paltarokas, Kauno kunigų seminarijos profesorius, Kaišiadorių — kan. Juozapas Kukta, administratorius Lietuvai atitekusios Vilniaus vyskupijos dalies. Vilkaviškio vyskupija pasiliko Seinų vysk. Antano Karoso rankose.

Pirmoji Lietuvos metropolito Juozapo Skvirecko ingresas į Kauno Baziliką įvyko 1926 m. gegužės 13 d. — Dangun Zengimo šventėje. Tai buvo šventė ir visos Lietuvos, kuri po ilgų amžių susilaukė savarankiškos bažnytinės santvarkos. Tam istoriniam įvykiui šiemet sueina 25 metai. Gaila, kad negalima jo paminėti Lietuvoje, kur religinis Lietuvos gyvenimas vėl sudrumstas. Melskime Aukščiausiąjį, kad sutrumpintų Lietuvos kančias ir leistų jai vėl džiaugtis religine ir tautine laisve.

S. Suž.

Kauno senamiestis su Bazilika

Bažnyčia ir socialinis klausimas

Š. m. kovo mėn. 12 d., popiežiaus Pijaus XII vainikavimo metinėse, Ispanijos sostinėje, Madride, įvyko milžiniškas Ispanijos darbininkų kongresas. Jo metu buvo pasiaukota Kristui Atpirkėjui ir pareikšta ištikimybė Šv. Tėvui. Jis iš savo pusės, nepaisydamas iškilių, kurios tą dieną gaubė Vatikaną, tarė Ispanijos darbininkams žodį apie Katalikų Bažnyčią ir socialinį klausimą. Čia patiekiamos pagrindinės Pijaus XII kalbos mintys, kurios kartu užsimena ir apie enciklikos "Rerum Novarum" suaktyvumą.

Darbininkui, žmogui vedančiam kietą ir sunkų gyvenimą, kuriame šalia dienos klausimų ramybės neduoda susirūpinimas rytojumi, ypatingai laikais, buvo siūloma įsijaukti atsakymo po įvairiomis išsivysčių vėlavomis.

Tačiau jūs esate ištikimi Kristaus vėlavai. Ir su pirmuoju Popiežium šv. Petru viešai ir iškilmingai išpažintate: "Niekur kitur negalima rasti išsivysčių, nes nėra kito vardo po dangumi, kuriuo žmonės galėtų išsivysčių. Jam, Kristui, Jo įsteigta Bažnyčiai ir šv. Petro įpėdiniui jūs norite pasilikti ištikimi betkokia kaina. Bet ištikimybė perkama tik ištikimybėmis. Dėlto jūs laukiate pasisakymo, ką jums Bažnyčia gali duoti jūsų gyvenimui užtikrinti, patenkinti jūsų teisingus reikalavimus. Jūsų laukiamą žodį ir norime jums pasakyti su visu tėvišku prieinamumu. Jį išreiškime trimis punktais.

I.

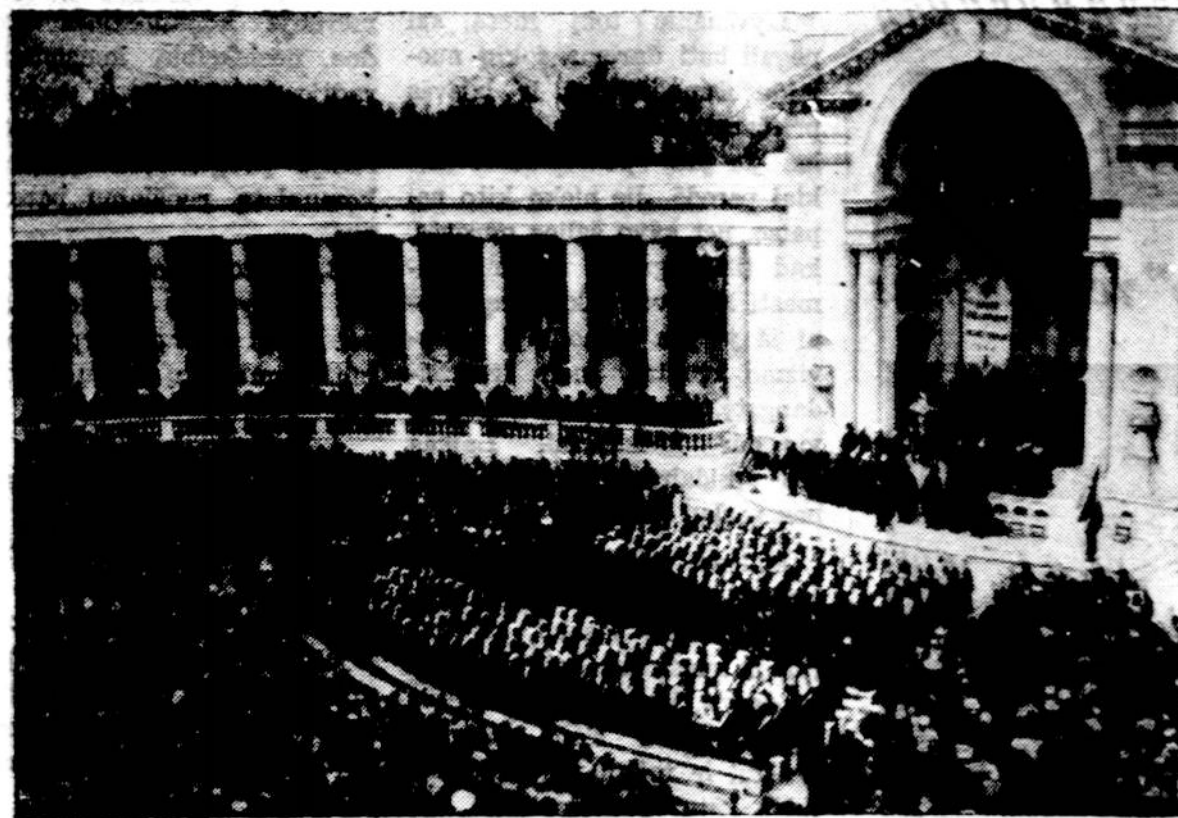
Niekas negali kaltinti Bažnyčios, kad ji nesidomi darbininkų ir socialiniu klausimu, arba kad jo niekas nelaiko pakankamai svarbiu. Maža yra klausimų, kurie taip rūpėjo Bažnyčiai, kaip šie du, jau nuo to laiko, kai didysis popiežius Leonas XIII savo encikliką "Rerum Novarum" įdėvė į darbininkų rankas didįjį jų teisių dokumentą.

Bažnyčia visuomet pilnai

pažino ir pažįsta savo atsakomybę. Be Bažnyčios socialinis klausimas negali būti išspręstas. Bet taip pat ir ji negali šio klausimo išspręsti viena. Reikia, kad su ja bendradarbiautų viešųjų galių intelektualinės, techninės ir ekonominės pajėgos. Bažnyčia iš savo pusės patiekė religinį - moralinį kiekvienos socialinės santvarkos pagrindą. Įvairių kraštų socialiniai įstatymai didele dalimi yra ne kas kitas, kaip pritaikymas Bažnyčios nustaitytų dėsnių. Neužmirškite taip pat, kad visa, kas yra gero, teisingo kitose sistemose, yra taip pat ir socialiniame katalikų moksle. Ir kai tos kitos sistemos darbininkų sąjūdžiams primeta tikslus, kuriuos Bažnyčia smerkia, jos visuomet siekia netikro gėrio, kuriam paaukojama tiesa, žmogaus vertė, socialinis teisingumas ir tikroji visų piliečių gerovė.

II.

Savo dviejų tūkstančių metų istorijoje Bažnyčia pergyveno įvairiausias socialines struktūras, pradedant senąja su savo vergija ir baigiant moderniąja ekonomine sistema, paženkliną žodžiais: kapitalizmas ir proletariatas. Bažnyčia niekad neskelbė socialinės revoliucijos, bet visada ir visur, pradedant šv. Pauliaus laišku Filemonui iki XIX ir XX amžiaus popiežių socialinių pamokymų, ji nenuilstamai dirbo siekdama, kad pirmoji eilė būtų žiurima žmogaus, o ne ekonominio ir techninio laimėjimo, kad būtų daroma visa, kas galima, kuriant žmogaus krikščioniškas ir žmoniškas gyvenimo sąlygas. Dėlto Bažnyčia gina privatus nuosavybės teise, teisę, kurią ji laiko pagrindine ir neliečiama. Tačiau taip pat ji pabrėžia teisingo nuosavybės padalinimo reikalą ir smerkia tai, kas yra priešinga prigimčiai susidariusioje socialinėje padėtyje, kurioje šalia mažos grupės privilegijų, turtais pertekusių, gyvena plačios, į skurdą patekusių žmonių masės. Ekonominė ne-

Arlingtono Tautinėse kapinėse Vėlykų metu buvo meldžiamasi už žuvusius karius.

lygybė pasiliks visuomet. Tačiau visi tie, kurie gali koku nors būdu daryti įtaką bendruomenės vystymuisi, turi stengtis pasiekti tokią padėtį, kuri leistų visiems, ne tik gyventi, bet ir susitaupyti.

Daug yra veiksmų, kurie turi prisidėti prie didesnio nuosavybės paplitimo. Bet pagrindinis veiksnys visuomet bus teisingas atlyginimas. Jūs labai gerai žinote, mylimieji sūnūs, kad teisingas atlyginimas ir geresnis gamtos išteklių padalinimas yra du iš patčių svarbiausių reikalavimų socialinėje Bažnyčios programoje. Ji labai palankiai vertina ir taip pat skatina visa tai, kas aplinkybių leidžiamose ribose siekia įvesti bendruomeninių sutarčių elementus ir darbo sutartis ir kas apskritai gerina darbininko padėtį. Bažnyčia taip pat ragina į visa tai, kas padeda darbdavių ir darbininkų santykius padaryti žmoniškesniais, krikščioniškesniais ir kas juos gaivina abipusio pasitikėjimo dvasia. Klasių kova niekuomet negali būti socialinis tikslas. Darbdavių ir darbininkų derinys tikslas visuomet turi būti santalka ir bendradarbiavimas.

III.

Bet šį darbą atlikti tegali tik tie žmonės, kurie gyvena tikėjimu ir pildo savo pareigą Kristaus dvasioje. Socialinio

klausimo išsprendimas niekuomet nebuvo lengvas. Bet neišsakomos šio amžiaus katastrofos jį dar nepaprastai paaštrino. Klasių sutakymas, aukos dvasia, abipusis respektas, gyvenimo paprastumas, prabangos atsisąjūsimas, kurio būtinai reikalauja dabartinė ekonominė padėtis, ir daugelis kitų dalykų gali būti pasiekti tik su Apvaizdos ir Dievo malonės pagalba. Būkite tad maldos žmonės. Pakelkite į Dievą savo rankas, kad Jis, nežiūrint visų sunkumų, dėl savo gailestingumo įvykdytų šį didįjį darbą.

Šia proga negalime praeiti nepagyrytų jūsų tėviškais žodžiais už tas gausias institucijas, kurias esate įkūrę ir kuriose jaunų darbininkų auklėjimui, padarydami iš jų puišius savo srities specialistus ir drauge sąmoningus krikščionis. Negalėjote padaryti nieko geresnio. Šių darbų ugdyme ir klestėjime įvelgiate daug žadančių ateities ženklų.

Katalikų tikėjimas paprastai yra kaltinamas už tai, kad guodžia gyvenimo kovą kovojančius mirtinguosius pomirtinio gyvenimo viltimi. Sakoma, kad Bažnyčia nesugeba padėti žmogui žemiškame gyvenime. Niekas negali būti klaidingesnis už tai. Niekas nėra pasiūlęs programos, kuri viršytų Bažnyčios doktriną

savo saugumu, patvarumu ir realizmu. Dėlto juo didesnę ji turi teisę visus drąsinti ir guosti, jiems primenant, kad šio gyvenimo prasmė yra anapus, amžinajame gyvenime. Kuo labiau jūs būsite persiėmę šia tiesa, tuo labiau pajusite pareigą bendradarbiauti, įsijaukti priimtino socialinio klausimo išsprendimo. Visuomet pasitvirtins tiesa, kad pats brangiausias dalykas, kurį Bažnyčia gali šiam tikslui duoti, yra žmogus, kuris turėdamas tvirtą Kristaus ir amžinojo gyvenimo tikėjimo pagrindą, jo gaivinas, atlieka šio gyvenimo pareigas.

"DIRVA" KAIKĄ VIS PAMIRŠTA

"Dirva", jei tik kur gali, neiškenčia Vatikanui neįnubusi. Vis prisimena tautininkų nuzulintą priekaištą, kad Romos Kūrija atidavė lenkams Vilnių, kai buvo įsteigtos Kaimadorių ir Vilkaviečių vyskupijos. Tai užsiminta ir "Dirvoje" Nr. 13 (kovo mėn. 29 d.) rašant apie Amerikos lietuvių parašijas. Suprask, žmogau, kad ir čia Vatikanas kaltas, lyg "Dirvos" redaktorius nežinotų, kad popiežius betarpiškai netvarko parašijas reikalų. Yra K. Bažnyčioje centralizacija, bet yra ir laisvės vietos reikalams. O jau politinių sienų tai Vatikanas tikrai netvarko, nes fizinės

Renkama medžiaga 2-ju Vengrijos vyskupų beatifikacijai, kurie buvo 1945 m. rusų komunistų kareivių nužudyti už tai, kad gynė tų kareivių užpultų moterų ir mergaičių garbę. Tai yra vyskupai Apor ir Prochaszka.

Lordas Craigavon, generalas Sir Gifford Martel ir kiti įteikė anglikonų Canterbury katedros raudonajam dekanui Johnson reikalavimą atsisakyti nuo komunizmo arba nuo anglikonų bažnyčios dekanų pareigų. Reikalavimo laiške apgailestaujama, kad dekanas Johnson užsispyręs palaiko ateistinę tiraniją, kuri atsakinga už milijonų krikščionių kančių ir nekaltą kraują. Be to nurodoma, kad ateistinis komunizmas nesuderinamas su krikščionybe.

Vengrijoje komunistinė vyriausybė smarkiai užsipuolė katalikus, kam jie remia beatifikaciją vysk. Aporo, bolševikų nušauto 1945 metais, kai jis gynė niekinamas moteris, ir vysk. Prochaszko, mirusio dar 1927 metais, bet didžiai pasižymėjusio savo socialine veikla tarp vargšų dainininkų. Jam pastatytas paminklas bolševikų 1947 metais buvo nugriautas. Keisti tie raudonieji: K. Bažnyčios nepripažįsta, o jos šventųjų bijo. Bijo taip pat ir tokių žmonių, kurie darbininkams

gerą darė ar tebedaro. Kam tada skelbtis darbininkų globėjais?

Popiežius Pijus XII paskelbė Arkangelą Gabrielių globėju radijo, telefono, telegrafo ir televizijos — žodžiu, susisiektimo oro bangomis. Savo rašte popiežius nurodo, kad visos šios technikos priemonės žmonijai gali atnešti daug gero, jei bus geram tikslui naudojamos.

"LIETUVIŲ DIENŲ"

No. 2 jau išėjo iš spaudos. Jo viršelyje telpa VLIK pirm. prel. M. Krupavičius, viduje randame Los Angeles miesto burmeisterą su lietuvių delegacija, Min. Girdvainį pas popiežių, iš partizanų veiklos Lietuvoje, Chicago lietuvių Vasario 16-tos minėjimo, "Tėviškės Žiburių" red. Dr. A. Šapoką ir gausus būrys rėmėjų, kun. R. R. Klumbis su indijonais, gen. Clay parade New Yorke, Waterburio burmistras atidaro lietuvių su rengtą genocido parodą, daugelis puikių Lietuvos vaizdų ir šiaip įvairių pasaulio lietuvių veikimo nuotraukos.

Tarp straipsnių paminėtina: prof. Mykolo Biržiškos "Nepriklausomybės Akto skelbėjai", kom. Zilevičiaus — "Česlovo Sasmužo muzika", Mykolo Vaitkaus — "Jaktas išvarė Vaidgantą" ir daugelis kitų įdomių straipsnių lietuvių ir anglų kalbomis.

"Lietuvių Dienų" magazinas leidžiamas — 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. Metinė prenumeratą trys doleriai. Prisiuntus adresą vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai. A. M.

Visi mokslininkai istorikai, rašydami apie Lietuvos praeitį, nustato, kad Lietuvoje vėgystės nebuvo žinomos. Vėgystės, arklavagijai Lietuvoje atsirado su rusais. Pats rusų mokslininkas Afanasjev pripažįsta, kad lietuviai senovėje nieko neslėpdavo nuo savo tarnų. Taip pat vokiečių mokslininkas C. F. Heilsberg sako, kad lietuviai jokiū būdu negalima prikišti, kad jis būtų klaidingas ar nepatikimas. Ivis Gedainis.

KAIP ŽYDAI IŠKILŲ Į PAVIRSIŲ?

Zinome iš istorijos, kad 70 metais po Kristaus Roma sugriovė Jeruzalę, net ją užkėję, žydus išsiųdė vergais į savo imperijos miestus. Vėliau, atėjus krikščionijai, niekas nieko jiems nežadėjo. Žmonės buvo prieš juos nusistatę. Jie sklido visur, maišėsi po žmones, prekiaavo ir tuo uždirbo nemažus pinigėlius. Bet dar vis nebuvo galybė.

Italų rašytojas Giovanni Papini viename straipsnyje vaizduoja, kad žydai papiningai įsijaukė būdą keršyti krikščionijai. Sakoma, kad 17 ar 18 amžiuje buvusi slapta rabinų konferencija, kurioje aptarė viską: kaip iškilti ir įgyvendinti savo planus. Joje nutarė: kad žydai turi paminti didžiulius pinigus į savo rankas, muštis į mokslus, menus ir ten padaryti revoliuciją, nukreiptą prieš krikščionybę. Visiems įsakytą laikytis griečiausių bendruomenės dėsnių. Šios bendruomenės galva buvo rabinas. Jis tvarkė visus reikalus su žydų taryba.

Kaip istorija rodo, nuo 18 a. pradeda žydai kilti. Stambieji bankininkai, bižnierių atsirado beveik iš nakties. Rabinų ir komitetų įsakymu kiekvienas turėjo aukoti didžiulius pinigus, kad tuo padėtų iškilti keliem gabiam bižnieriui. Vėliau tuos pinigus apsukę ir apvarę kelis kartus per biznio mašinas, jie grąžino.

Visai panašiai atsitiko ir po šio karo Vokietijoje, kada buvo padaryta pinigų reforma — pakeistos senos markės naujom. Kiekvienam gyventojui buvo išmokėta po 40 markų. Pirmo dienos, kada buvo moka pinigų apyvartoje, svyravo prekių kainos, ir galėjo daryti didelius biznius. Wasseraflingeno žydų stovykla, įsakius komitetui, sudėjo visus gautuosius pinigus į krūvą, ir tuoj lagerio bižnierių pasileido bižnierių. Po dviejų dienų jie kiekvienam grąžino ne 40, bet 60 markų ir tuo pačiu dar sau uždirbdami dideles sumas, kurios leido toliau sėkmingai prekiauti.

Europoje 18 ir 19 amžiuje pinigas pamėgsta žydišką pastogę, ten yra visom jėgom telkiamas, Pariziuje, Londone, Berlyne žydų bankai pasidaro pajėgiausi.

Nemokytą tamsi žydų bendruomenė pradėjo ropoti ropoti į mokslus. Su didele kantiybe ir ištvermingumu jie siekė pačių aukščiausių viršūnių, išradėjų. Žydai ateina į Europos universitetus, į filosofiją, meną ir stengiasi nukreipti tai savo naudai. Šalia to, kiekvienas žydėlis, prisitaikydamas prie krašto, reikšdamas lojalumą, veržiasi į aukščiausius postus: ministerius, burmistrus ar jų padėjėjus. Kodėl? Iš vienos pusės juos vilioja garbė, bet svarbiausia, jie visom jėgom stengiasi patarnauti savo žmonėms.

Karolis Marksas, žydas, sukuria komunizmo teoriją, parašo savo garsųjį veikalą "Kapitalą", kad sugriautų to meto kapitalistinę santvarką, kuri buvo neįdydiška, o įkurtų žydišką valstybinį kapitalizmą, koks dabar yra Rusijoje. Heinrich Heine, Vokietijos žydas, su tokiu talentu pasuko nusistovėjusią poeziją į lengvą nerūpestingą žaisimą, į lėkstumą. Jis buvo geras poetas, vokiškai mokėjęs geriau negu patys vokiečiai, bet savo dvasia pasiliekęs žydas. Į muziką įsiveržia itisla plejada žydų. Dar ir dabar Amerikoje visam muzikiniam gyvenimui diriguoja tik žydai. Nuo jų malonės priklauso visos operos ir koncertai.

Taip žydai jau 19 a. gale pasidarė tokia galybė, su kuria kiekviena vyriausybė norom nenorom turėjo skaitytis.

BENDRUOMENES ORGANIZACIJA

Savoje uždaroje bendruomenėje žydai padėjo išsilaikyti jų skirtingą religiją. Viskas buvo palenkta sinagogai. Tačiau ir pas juos atsirado liberalų ir bedievių. Tās jų neišjungė iš bendruomenės. Jie nėjo grąuti rabinų autoritetą, bet priešingai ji taip pat rėmė.

Kiekvienoje vietoje, kur daugiau gyvena žydų, su-

žaro griežtą uždara bendruomenę. Kiekvienas jai moka mokesčius. O jie nustatomi nuo biznio. Jei kas daugiau uždirba, tas daugiau ir moka. Atsisakyti ir išsisukinėti negalima, nes tiems taikomos įvairiausios bausmės. Per šią bendruomenės komitetą eina visos gyvenimas. Ji stebi savo gyventojus ir stengiasi įspėti, ko kam reikia. Yra vedybų skyrius, kuris rūpina, kad žydas vestų tik savo tautietę. Į dideles meiles čia nežiūrima, svarbu — kraitis. Jei vyras talentingas ir turi padaryti didelius biznius, tai jam priepaša tokią, kuri padaryti daug pinigų. Mirdamas kiekvienas turi palikti tam tikrą dalį turto bendruomenei. Tai laidojimo mokesčiai. Išvesti į kitus kapus, išsisukant puo didelio mokesčio, negalima. Pvz., savo metu Lietuvoje mirė Jonavos baldų fabriko savininkas. Už kapus bendruomenė nutarė paimti 5000 litų. Sūnus pabėgęs tos sumos, norėjo išmugulioti tėvą palaidus. Jis Kėdainių žydų kapines. Jau buvo ir palaidoje, bet Jonavos bendruomenė padarė savo: gavo išskaiti ir parvežti, sumokėti visą sumą net su bauda.

GREITAI PASTATOMAS ANT KOJŲ

Taip kiekviena žydų bendruomenė turi savo rankose nemažą kapitalą, kurį naudoja bendriems reikalams. Jei kur užsiuola valdžia, tai tuoj trinkelėti keletą tūkstančių ir nutildo. Kartą iš Lietuvos išbėgo subankrutavęs žydėlis į Belgiją. Jis nuėjo į mūsų pasiuntinybę, šį priskyrė studentą lietuvių, kad padėtų jam įsikurti. Žydėlis studento paklausė, kur gyvena jo tautiečiai. Nuėjo į jų gatvę ir dingo. Pripuolamai studentas susitiko po dviejų savaitių ir paklausė, kaip gyveni. Gerai, atsakė šis. Jis jau turėjo vieną iš didžiulius Briuselio gatvių kiną, gražų butą. Studentas labai nustebė, kaip taip galėjo greit praturtėti. Žydėlis ir paaiškino. Bendruomenės pirmininkas paklausė, ką jis turįs ir ką mokas. Turėjo tik laikrodį, daugiau nieko. —Mažai, —sako pirmininkas. Mokėjo šiek tiek optikos. Tada jam bendruomenė nupirko kiną, pastatė jį ant kojų.

MUZIEJUS IR NEMUZIEJUS

Užėmus vokiečiams Kauną, senamiestyje buvo išverstas toks nedidelis žydų etnografinis muziejus. Atrodė jis — laužas, buvo daugiausia uždarytas. Jei kas mėgino įeiti, vis būdavo nustumiamas, kad nesutvarkytas. Kai kada jį atidarydavo labai trumpam. Tačiau ten buvo ne muziejus, bet slaptos organizacijos biuras, centrinė. Šita organizacija sekė prekių judėjimus visam pasaulyje, kainų kilimus. Pranešimus gaudavo net iš New Yorke. Taip pat buvo įvairūs skyriai apie valstybes. Ten rasta net ir slapti mūsų ministerių nutarimų nuorašai, visi pasisakymai apie kainas ir būsimus muitus. Štai jie iš anksto žinojo, kada bus pakelti maitai, kada kils ar puls prekių kainos. Šitas įgalino lanksčiai prekiauti ir neturėti nuostolių.

MUMS PAVYZDYS

Šiuo metu jie būtų mums pavyzdys dideliu savo susiklausimu, susiorganizavimu. Mes esame dideli individualistai, sunkiai paklustame bendruomenei. O reikia jungtis į vieną ir pagrindiniuose reikaluose sutarti. Reikia ne tik sutarti, bet ir kiekvienam be jokių įskaiciavimų padėti. Reikia, kad mūsų kolonijų bendruomenė komitetai būtų kuo pajėgiausi: suteiktų stiprias asmenybes ir didelius pinigus. Jeigu savo tarpe ir pasipešame, dėl to nesijaudinkime per daug. Gyvenimas visada toks yra, net du tos pačios motinos vaikai skiriasi. Nenorėkime visus suvienodinti. Tačiau nenorėkime ir kitų pažeminti. Su meile reikia eiti prie visų žmonių, su gera valia. Kažkas yra pasakęs, jei kas turi didelį veiklumą ir yra teisingas žmogus, tas visada daug padarys. O mums reikia nuveikti labai daug, net gal per daug yra uždegdama mūsų kartai: nenuilstama kova už laisvę, klimas į kultūros ir kūrybos aukštumas. Kokios plačios sritys ir galimybės! Jūs būsite susiglaudinę, juo daugiau padarysime ir mūsų niekas neįveiks!

Algirdas Džugėnas.

ŠACHMATAI

—veda K. Merkis—

K. Skema, Bostono čempionas su jo laimėta dovana

□ Skema pirmas Amerikos Experts žaidėjų tarpe. Paskutinis JAV šachmatų Federacijos National Chess Ratings rodo, kad iš paskelbtų 159 Experts klasės žaidėjų bostoniets Kazys Skema stovi pirmoje vietoje. Skema įvertintas 2297, visai prie Masters klasės, kuri prasideda nuo 2300, o pastarojoje tėra 33 JAV žaidėjai, įskaitant Grandmasters ir Seniormasters kartu.

Keli palyginimai: Chicago čempionas Paul Poschel 2264, New England čempionas James Bolton (Conn.) 2225, Massachusetts čempionai: Curdo 2186, Dr. Katz 2172.

Schrenfeld 2111, Harlow Daly 2105.

□ Massachusetts pirmenybės prasideda balandžio 12 d., 7:30 v. v. Boston City klubo patalpose (Court St.). 8 ratai, šveicarų sistema. Žaidžiama bus kas ketvirtadienis. Starto mokeskis \$5.00.

B klasės Massachusetts pirmenybės vyks tuo pat metu Cambridge YMCA patalpose kas penktadienis, pradedant balandžio 13 d. Starto mokeskis \$2.00.

□ Repečka įveikė Staknij New Yorko LAK turnyre ir veik tikra, kad Repečka bus LAK turnyro nugalėtojas, o Staknis — antros vietos laimėtojas.

□ JAV - Kanados 1951 korespondencinėse rungtynėse Kazio Merkio priešininku paskirtas Dr. Wb. Winfrey, Dundee, Prov. Que.

□ Botvinnik - Bronstein, Maskvoje sužaidė 6 partijas. 4 baigėsi lygiomis, penktą laimėjo Bronstein, o šeštą — Botvinnik. Padėtis 3-3.

□ Boston College laimėjo Jesuit Collegiate Chess League pirmenybes be pralaimėjimo, santykiu 4-0; Fordham 3-1; Georgetown 1½-2½; Loyola 1-3; Holy Cross ½-3½.

AUKOS GAUTOS BALF SEIMO METU, 1951 M. SAUSIO 5—6 DD. NEW YORKE

BALF 4 Skyrius, Chicago, Ill.	\$100.00
BALF 7 Skyrius, Kearny - Harrison, N. J.	50.00
BALF 20 Skyrius, Great Neck, L. I., N. Y.	103.09
BALF 22 Skyrius, Norwood Mass.	25.00
BALF 32 Skyrius, New Haven, Conn.	10.00
BALF 44 Skyrius, Pittston, Pa.	50.00
BALF 57 Skyrius, Chicago, Ill.	9.00
BALF 82 Skyrius (Moterų Vienybė), Brooklyn, N. Y.	15.00
BALF 85 Skyrius, Rockford, Ill.	50.00
BALF 117 Skyrius, Melrose Park, Ill.	10.00
BALF 132 Skyrius, Linden, N. J.	10.00
BALF 137 Skyrius, Waterbury Conn.	100.00
BALF 38 Skyrius, Cleveland, Ohio	50.00
BALF 16 Skyrius, Maspeth, L. I., N. Y.	25.00
BALF 76 Skyrius, Detroit, Mich.	10.00
BALF 86 Skyrius, Paterson, N. J.	75.00
BALF 17 Skyrius, So. Boston, Mass.	500.00
New Yorko BALF Vajaus Komitetas	3,230.90
Chicagos BALF Apskritis	1,000.00
Lietuvos Ministeris Washington P. Zadeikis	50.00
Liet. Siuvėjų A.C.W.A. Unijos 54 Lokalas	55.00
Liet. Chorų Sąjunga, Wyoming Valley, Pa.	75.00
P. Pivaronas, Pittsburgh, Pa.	10.00
Sandaros Skyrius, Pittsburgh, Pa.	10.00
P. Gemba, Pittsburgh, Pa.	10.00
Kun. M. Kazėnas, Sv. Kazimiero parš kleb.	25.00
Julius Starka, Brooklyn, N. Y.	7.00
Albinas Banyš	10.00
A. Žilinskas, Brooklyn, N. Y.	5.50
John Pakel, Chicago, Ill.	20.00
Della ir Dan Kuraiciai, Chicago, Ill.	10.00
Matthew Bertash, Chicago, Ill.	10.00
P. Daužvardis, Chicago, Ill.	10.00
Stanley P. Balzekas, Chicago, Ill.	10.00
Justin ir Viktorija Mackevičiai, Chicago, Ill.	12.00
Stanley Litwin, Chicago, Ill.	10.00
Po \$5.00, chigagiečiai — Stanley Kazin, Peter Massie, Dr. J. Zubrick, Anthony Radvilas, Frank Bulaw, Mrs. Peter Gaudas, Anthony Thomas, Stanley Mankus. Po \$1.00 — Mr. Johnson, Mrs. Antanina Gaudas, John Kvetkauskas, Ralph A. Keiken, ir smulkiais \$1.00. Viso — \$5,807.49.	

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBIA MOTINOS SVC.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1228.
Vice-Pirmininkė — E. Gailienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Stefanija Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. So-8-6029.
Finansų Rašt. — B. Čiulienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Išdėminkė — Ona Stauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — M. Matiejuskienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Kasė Gil — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreiptis pas protokolų raštininką.

SV. JONO EV. BL. PASALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass.
Protokolų Rašt. — Kazys Rustelka, 206 L St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Išdėminkas — Stasys K. Griganičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zetkis, 22 Beethoven St., Roxbury, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreiptis pas protokolų raštininką.

Boston College komandoje žaidžia: J. White N. W. Guinard, A. Deerfield, J. Hallahan, J. Musante.

□ Latvius Zemgalis prieš išvykdamas į JAV Stuttgarte turėjo atsiveikimo turnyrą. 1. Zemgalis 7½-½, 2. Dilmer 5½-½, 3. Shuster 4½-½, 4. Sshmidt 4½-½.

□ Bogoliubov laimėjo Augsburg 10½, Kieninger 8, Niephans 7½. Taigi, Bogoliubov greta. Unzickerio bus Vokietijos dalyviai Europos pirmenybėse, Pyrmonte.

Taupioji Virėja

Jau atspausdinta naujausia, visų moterų — namų šeimininkių seniai laukiama virimo knyga

“Taupioji Virėja”, kurią paruošė p. H. Mačiulytė - Daugirdienė.

Šioje knygoje rasite naujausios mokslo žinias apie žmogaus maistą ir maisto gaminimą.

“Taupioji Virėja” moko, kaip sveikai, skaniai ir greitai maistą pagaminti.

“Taupioji Virėja” patiekia 300 įvairių valgių gaminimo receptų, daugumoj pačios autorės išbandytų.

“Taupiojoji Virėjoj” rasime, kaip pasigaminti mūsų mėgiamuosius lietuviškus valgius. Taip pat joje rasime žinių ir apie pačius naujausius šių dienų kulinarijos (virimo mokslo) laimėjimus.

“Taupioji Virėja” yra būtinai reikalinga visoms šeiminiškėms, kurios rūpinasi sava ir savo šeimos sveikata. Sveikas ir skanus valgis sutaupe mūsų sveikatą ir pinigų!

“Taupioji Virėja” ateina visoms į pagalbą.

“Taupioji Virėja” plastika įrista. Atidarius knygą, ji neužsiverčia. Tai šeiminiškėms sudaro didelį parankumą. Knygos kaina \$2.00.

Užsakykite:

DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

ATVYKO

Kovo 12 d. 1951 m. laivu “General Stewart” į New Yorką:

Abraitis, Juozas, Aleksandra, Vytautas, Romas, Gražina ir Philadelphia.
Albaitienė, Adelė ir Chicago.
Audzjonis, Antanas ir Chicago.

Augaitienė, Konstancija, Juozas, Jonas ir Omaha.
Bacianskas, Feliksas, Irena, ir Kenosha, Wis.
Balčiūnas, Petronėlė ir Chicago.

Breimer, Algirdas, Irgarda, Reimund, Maria - Angelica ir Little Falls, N. J.

Bucevičius, Jurgis, Eva, Algirdas, Irena, Alfredas Adomas, Zigmąs ir Baltimore.
Dambrauskas, Antanas, Augustė, Jonas ir Summerfield, N. Car.

Giedraitis, Viktoras J., Agnieška, Vytautas ir Worcester.
Grudinskis, Magdalena, Ona ir Detroit.

Ilgaudas, Jokūbas, Berta, Rūta, Krista, Edeltraut ir Washington, Ill.

Jancifuras, Anelė, Juozas, Kazimieras ir New York.
Janulevičius, Pranas ir Chicago.

Juodis, Stasys ir Chicago.
Kistaitis, Gertruda, Karin ir Winthrop, Iowa.

Klimantas, Sofija, Lidiya, Fricis, Paulinus ir Omaha.
Maciejauskas, Adomas ir Rockford, Ill.

Menkeliūnas, Jurgis, Ona, Petras, Eugenijus ir Chicago.

Mikėnas, Bronius ir Chicago.
Pazerūnas, Pijus ir Chicago.
Pečiulis, Bronius, Marija ir Detroit.

Plataakis, Bronius, Janina, Jonas ir Detroit.
Pupšis, Marija ir Alliance, O.
Rutkauskas, Vaclovas, Antanas ir Detroit.

Skirgaila, Valentinas, Olga, Juanita, Teodoras, Jonas ir N. E. Seattle, Wash.
Spelverytė, Agutė ir Manchester, Conn.

Starkus, Ignatas ir Elizabeth, N. J.

Stauskas, Rūta, Gražina, Nemira ir Chicago.
Tarutis, Zigmąs, Margarita ir Pittsburgh.

Ulozas, Limas ir New Britain, Conn.
Vaitiekonis, Aleksa, Jonas, Birutė ir Grand Isle City, Vt.

1951 kovo 13 d. laivu “General Muir” į New Yorką atvyko:

Antanavičius, Ona, Giedrys, Jonas ir Nashua, N. H.
Aschenbachaitė, Ema ir So. Boston.

Cavelis, Vytautas, Ramunė, Marija ir Richmond Hill, N.Y.
Gavrilovienė, Stefaniya ir Brockton, Mass.

Jesmantas, Marija, Laimutė, Donatas ir Cleveland, O.
Liogys, Remigijus.

Juskevičius, Antanas, Anas-tazija, Renė, Anielė, Janina ir Newark, N. J.

Kaunas, Sigitas, Eufrozina, Danguolė ir Chicago.
Kiškis, Jonas ir Detroit.

Kujus, Mykolas ir Long Lake, S. Dak.

Macevičius, Antanas, Augustina, Antanas, Leonas, Emilė ir Niles, Mich.

Mardosas, Vincas, Anelė, Regina, Danguolė ir Chicago.
Matazinskis, Pranas, Madalena, Juozas, Stasys ir Detroit.

Narbutaitienė, Ona ir Cleveland, O.
Nastonas, Kazys, Olga, Liliya, Dora, Toni ir Detroit.

Narvilaitis, Pėvilas, Emilija ir Detroit.
Norkus, Ona, Nijolė ir E. Chicago.

Smilgys, Eugenijus, Stanis-lava, Virgilijus, Klaudijus ir Chicago.

Stefanavičienė, Matilda ir Chester, Pa.
Telyčėnas, Boleslovas, Adol-fina, Edwardas, ir Toledo, O.

Tomkus, Aleksas ir Chicago.
Valiūnas, Juozas, Elena, Rystis ir New Haven, Conn.

Viltrakis, Vincas, Zinaida, Marija ir Chester, Pa.
Valiūsis, Antanas ir Chicago.

Apie 1951 m. kovo 23 d. laivu “General Blatchford” į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Aleksa, Ignatas ir Cicero.
Astrauskienė, Elena ir Wil-sonville, Ill.

Brusokas, Jurgis ir Liber-more, Pa.
Butkys, Česlovas, Nina, Ser-gijus ir Reading, Pa.

Endrikaitis, Alfredas ir Lock-port, Ill.
Eskis, Elsc, Petras ir Colog-ne, Minn.

Garla, Jonas, Stefaniya, Ni-jolė, Gražina ir Cleveland.
Gasiūnaitė, Emilija ir Mt. Vernon, Ill.

Jurkaitis, Petras, Marta, Irena ir Chicago, Ill.
Leonaukas, Justinas, Bar-bara, Romualdas, Algimantas ir Chicago, Ill.

Narkus, Antanas ir Brook-lyn, N. Y.
Neverauskas, Augustin ir Chicago, Ill.

Paliokas, Juozas, Ema, Mor-ta, Tnė, Emilis, Otto, Ewald ir Detroit, Mich.

Peceliūnas, Juozas ir Provi-dence, R. I.
Petraitienė, Marija ir Hazel-

Korėjoje suaugusieji ir vaikai skiepijami nuo šiltinės, raupų ir choleros.

ton, Pa.

Ramoska, Antonia, Jonas ir Pittsburgh, Pa.

Rutkovskis, Aleksandris, Stase, Laima ir Chicago, Ill.
Sabaliauskas, Jonas ir Pitts-burg, Pa.

Sajukas, Eugenija ir Water-bury, Conn.
Sopys, Michalinė, Algiman-tas ir Chicago, Ill.

Strausas, Albina, Edith, Robert ir Chicago.
Sukarevičius, Petras Chica-go, Ill.

Tamošaitis, Marcelė, Vytau-tas, Algirdas ir E. Moline, Ill.
Tačiuliauskas, Ona, Algir-das ir Detroit.

Apie 1951 m. kovo 26 d. laivu “General Sturgis” į New Yorką ir apie balandžio 1 d. į New Orleansą:

New York:
Adomkaitis, Norbertas, Leo-kadija, Damutė, Alfis ir Boston.

Aukštinaitis, Jonas, Eugeni-ja ir Chicago.
Kleeblatt, Dagmar.

Geibavičius, Vladislovas ir East Orwell, Ohio.
Imbras, Regina, Kęstutis ir Chicago.

Isiunas, Feliksas ir Phila.
Karpusla, Petras ir Wauke-gan, Ill.

Nainys, Elena, Česlovas, Bronislovas ir Cleveland.
Palaitis, Gustavas, Julija, Elvyra, Jonas, Valdemaras, Jone ir Hartford, Conn.

Senkevičius, Mečislovas, Ve-ronika ir Philadelphia.
Slusnys, Antanas ir Chicago.

Stasiūnas, Kostas, Veroni-ka, Austa, Viktorija ir Grand Rapids, Mich.

Zeikus, Vincas, Bernardeta, Edmundas, Violeta ir Chicago.
New Orleans:

Augevičius, Vytautas ir N. Hollywood, Calif.
Budrys, Matas, Juzefa, An-tanas, Vytautas, Alvyd, Vi-lius ir Miles, Georgia.

Cytnowicz, Jonas, Wascis-lava, Janina V., Rycard H. ir Tucker, Ga.

Juknevičiūtė, Juzefa ir St. Monica, Calif.
Sliogerienė, Paulina ir Santa Monica, Cal.

Vaiciekauskienė, Teofilė ir Normandie, Los Angeles.
BALF Centras.

Apie 1951 m. balandžio 1 d. laivu “General Taylor” į New Yorką:

Drazdys, Jurgis, Ursulė ir Chicago.
Kniukštaitė, Marija ir Boston.

Mikalauskas, Jurgis ir Stam-ford, Conn.
Noreika, Stasys ir Chicago.

Ogilvis, Ona, Bruno, Ona ir Omaha, Nebr.
Srugys, Pranas, Bronislava, Aldona, Liliya, Karutė, Irena, Rūta ir Brockton, Mass.

Steikūnas, Kristina, Liliya ir Chicago.
Ugianskis, Juozas, Sofija, Juozas, Gražina ir Grand Ra-pids, Mich.

BALF Centras.

PARSIDUODA UŽ \$4600

Netoli nuo Švento Petro Lietuvių Bažnyčios, trijų šeimynų namas, geroj padėtyje iš vidaus ir iš lauko. 3-4-4 kambariai su maudynėmis, šiltais vanduo ir baltos sijos kiekvienai šeimynai. Rėndų ateina \$833. per metus. Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas A. J. Kupstis, 559 East Broadway, South Boston. (9 to 9)

CHARLES SPORTSWEAR

Sav. K. Krasnakevičius, 515 Washington St., Boston, Mass. Room 721-722. Siuvame kostiumus moterims ir vyrams ant užsakymo. Tel. HA 6-9839

LIEPOS ZIEDAI

Liepos Ziedų arba-ta gerai nuo persi-saldymų, ji sutei-čia prakaitavimą ir pastiprinimą. Taipgi sakoma, gelbstanti nuo ink-

stų (kidneys) ir puslės ligų. Liepos Ziedai yra gerai ir nuo kosulio paeinančio nuo šalčio ir gerklės nesmagumų ir užkimimo. Liepos Ziedai, pašutinus gerai dėti ant skaudulių, ir skaudančių sutinimų, žaidų ir vočių. Liepos Ziedai turėtų būti visada visų namuose kaip naminė gyduolė. Liepos Ziedų svaras \$2.50 prisiūnčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

IVAIROS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SO 8-0948
Res. 37 Oriole Street,
WEST ROXBURY, MASS.
Tel. PA — 7-1233-W

AUTOMATIC LAUNDRY

Namie skalbti neapsinoka. Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalbsime gerai ir pigiai.
South Boston, Mass.
396 W. Broadway,
Lietuvius Charles J. Kay, sav.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykai
Tel. SO 8-2590
Avenue 2-2484

CASPER

Funeral Home
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykai
Tel. SO 8-1437
South Boston 8-3960

VYTAUTAS VAKAVONIS

Funeral Home
741 No. Main Street
Brockton, Mass.
V. VAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

WAITKUS

Funeral Home
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis.
Keinos tos pačios ir kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT

FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.
Edward J. Waitt
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykai
Tel. Brockton 338

ZALETSKAS

Funeral Home
564 East Broadway
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia Sermenims Dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2809

Tel. AV 2-4028

J. Repshis, M.D.

Lietuvius Gydytoja
195 Columbia Road
Arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

Tiesos ir meilės tarnyboje

Šių metų balandžio mėn. 8 ir 15 dienomis, Bostono Liet. parapijos seserys stato su parapijos jaunimui vaidinimą kuriame parodomos šv. Pranciškaus gyvenimas. Veikalas vadinasi: "Tiesos ir meilės tarnyboje". Veikalą parašė prel. Hugh F. Blunt, į lietuvių kalbą jį išvertė prel. dr. Kazimieras Urbonavičius. Vaidinimas vyks salėje po bažnyčia. Pradžią 3 val. p.p.

Parėngimas Putnam Seselių naudai

Praeitą sekmadienį, bal. 1 d., šv. Petro parapijos salėje įvyko Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyno rėmėjų parėngimas, skirtas surinkti paramos seselių rengiamai vasaros stovyklai mergaitėms. Atidarė pirm. p. Šimkienė. Kalbėjo kleb. kun. Pr. Virmauskis, Dr. P. Kaladė, St. Lušys, kan. F. Kapočius. Seselės parodė filmą iš praėjusių metų liet. susiartinimo šventės Putnam, Conn. Sesuo M. Augusta padėjo visiems rėmėjams-oms.

Susidomėjimas visuomeniniu teismu

Lietuvių Kultūros Rėmėjų ratelio Bostone ruošiamu lietuvių emigranto visuomeniniu teismu, kuris bus sekmadienį, balandžio 8 d., 2:30 val. po pietų, So. Bostono, Municipal Buildinge, reiškiamas nemažas susidomėjimas ne tik Bostone, bet ir kitose kolonijose. Reikia pasakyti, kad mūsų teisininkai - visuomenininkai prie jo rimtai ruošiasi. Tuo reikalu, kovo 28 d. Liet. Pil. patalpose turėjo net antrą posėdį ir nutarė dar keletą kartų susirinkti. Atsilankiusieji išgirs rimtų kaltinimų ir gynybos argumentų. Rap.

Dainavo kitataučiams

Prieš kelias savaites, Stasys Liepas dainavo International Institute metiniame bankete, The Women's Republican Club patalpose. Ten buvo susirinkę nemaža žymių Bostono visuomenininkų. Pagrindinę kalbą pasakė Saville R. Davis The Christian Science Monitor žinių redaktorius. Rap.

Istatymo projektas

pakelti amžių automobiliui vairuoti iš 16 met. iki 18 met. nepaėjo, nes buvo prieita išvados, kad šešiolikametis taip pat gerai vairuoja automobilį, kaip ir vyresnis.

Gubern. Paul A. Daver,

darbo ministeris Maurice J. Tobin, Bostono miesto galva John B. Hynes ir kiti žymūs asmenys dalyvaus lietuvių suvienytų klubų rengiamam adv. Jono Grigaliaus pagerbimo bankete, kuris įvyks Piličių Draugijos patalpose š. m. balandžio mėn. 15 d.

Mums, kaip lietuviams, malonu, kad mūsų tautiečiai aukštai įvertinami ir kartu susilaukia atitinkamos paramos Lietuvos laisvės gynimo byloje. Kviečiame tad visus šiame iškilmingame pobūvyje kuoskaitlingiausiai dalyvauti. Bilietų kaina tik \$2.50. V. V.

Gresia teismas

Nemaža So. Bostono pašto darbininkų gali būti patraukti teisman už apgaule išgautą neuždirbtą atlyginimą. Tai įvykdavo tokiu būdu. Neatvykusiu darban kontrolinėse kortelėse atvykusieji į darbą darbininkai žymėdavę anuos jų kontrolinėse kortelėse atvykusiais. Paskui neatvykusieji darbininkai dalydavosi neuždirbtą atlyginimą su tais darbininkais, kurie jų kontrolinėse kortelėse juos atvykusiais atžymėdavo.

Reikalauja griežtai bausi

Massachusetts valstybės įstatimdavystės komitetas išspėjo, kad komunizmas sudaro aiškų pavojų šioje valstybėje ir pareikalavo priimti įstatymą už diversyvinę veiklą skirti bausmę kalėjimą iki gyvos galvos. Taip pat reikalauja, kad būtų patraukti atsakomybėn keturi komunistų

Skris į Chicago

South Bostone gyvenęs baritonas Stasys Liepas, balandžio 15 d. skris orlaiviu į Chicago, kur bendrai su Anna Kaskas - Katkauskaitė išpildys ten ruošiamo koncerto programą. Rap.

Pranešimas

Bostono tremtiniai, užsiregistravę dalyvauti geradarių pagerbime, prašomi pasirašyti padėkos lankstus ir užsimokėti už juos.

Rat. valdybos atstovas pradedant š. m. bal. 3 d. būdės p. Ivos įstaigoje, E. Broadway tarp 6 ir 8 val. vakaro, gi šeštadienį, bal. 7 d. — per visą dieną. Tremtiniai prašomi nenušėti šio reikalo iki paskutinės dienos, kad liktų laiko galutinai paruošti tuos lankstus.

Geradariams pagerbti vakaras įvyks, kaip numatyta, bal. 7 d. 6 val. vak. Bostono Lietuvių Piličių klubo salėje.

Bostono Tremtinių Ratelio Valdyba

Dr. Marija Gimbutienė,

archeologė, išėjusi mokslus Lietuvoje ir Vokietijoje, š. m. kovo mėn. 20 d. skaitė paskaitą Harvardo universitete tema "Prehistoric Geography of North - East Indo - Europeans Throughout 3,000 Years". Po paskaitos buvo diskusijos su archeologais ir lingvistais, kurie domėjosi Lietuva, jos praeitimi ir mokslininkais, kaip kalbininku Kaz. Būga. Klausytojų tarpe daugiausia buvo profesorius ir doktorantų.

Malonu, kad jaunieji mūsų mokslininkai praveria duris žymiųjų JAV mokslo įstaigų ir įneša ten Lietuvos vardą, taip ilgai įvairiausių mūsų nedraugų nutylimą ar net slopintą.

Massachusetts valstybė

rezervuoja 15-ą savo didžiųjų kelių civilinės gynybos ir kariuomenės judėjimo reikalams atakos atvejui. Valst. civilinės gynybos direktorius John F. Stokes pareiškė, kad tie keliai bus pažymėti atitinkamomis lentelėmis. Tas patvarkymas išleistas II-jo pasaulinio karo nuostatų pagrindais, kai dėl civilinio judėjimo buvo trukdomas kariuomenės judėjimas.

Gub. Paul Dever

pasirašė įstatymą, suteikiantį teisę prisiekusiųjų teismui skirti už pirmo laipsnio žmogudystės mirties bausmę ar kalėjimą iki gyvos galvos. Tas įstatymas buvo keturis kartus svarstomas atstovų rūmuose ir pagaliau priimtas.

Mayor'as John Hynes

paskelbė balandžio mėn. kovai su vėžio (cancer) liga kviesdamas Bostono gyventojus aukoti fondui, kuris yra American Cancer Society žinioje. Mayor'as pareiškė, kad 1950 m. nuo šios ligos mirė 210 tūkstančių žmonių ir dar apie 100 tūkstančių kovoja su ja dėl gyvybės.

Gambleriai bėga

Laikraščiai rašo, kad apie 10 ar 14 gamblerių iš Bostono pabėgo į Meksiką, nes mano, kad pietų saulė bus šaltesnė už tyrinėjimo komisiją, kuri norima atsikviesti į Bostoną.

Našlių pagerbimo vakaras

Dorchesterio Moterų klubas šeštadienį, bal. 7 d., 7 val. vakare, Dorchesterio Liet. Pil. klubo salėje, 1810 Dorchester Ave. ruošia našlių pagerbimo vakarą. Kviečia visas našles ir našlius atsilankyti. Seniausio ir jauniausia našlė gaus po dovaną. Bus užkandžių ir puiki muzika. Kviečia visus. Įžanga pigi. Komisija

MEILĖS GENIJUS

Vienas istorikas (protestantas) suskaičiavo dvyliką didžiausių pasaulio istorijų genijų ir tarp jų paminėjo šv. Pranciškų Asyžietį, kaip meilės genijų, nes jis karštai mylėjo ne tik Sutvėrėją, bet ir Jo tvarinius: žmones, gyvūnus, dangaus paukščius, marių žuvis, gamtos grožį, gėles, medžius, pievas, jaus, upes, ežerus, kalnus. Mylėjo saulę, mėnulį, žvaigždes; giedrą, audras, vėjus. Mylėjo net ligą ir mirtį, kurias vadino savo seserimis. Mylėjo nedorus žmones ir didžiausius nusidėjėlius, kuriuos savo gailėstinga meile ištraukdavo iš nuodėmių ir grąžindavo Dievo tarnybai. Mylėjo net plėšrius žvėris ir sakė pamokslą "broliui vilkui". Jis pasiryžo užkariauti pasaulį be ginklo — manydamas, kad sėkmingiausias ginklas nesantikams, barniams ir karams pašalinti yra Dievo ir artimo meilė. Ta minitmi užsidegęs, šv. Pranciškų nukeliavo net į Egiptą ir pačiam sultonui išdrijo skelbti Kristaus evangeliją. Reikia paskaityti stebuklų, kad sultonas netik jo nenužudė, bet labai maloniai su juo pasielgė ir leido aplankyti šventas Palestinos vietas.

Šiais perversmų ir sukrėtimų laikais kuomet tiesa, teisingumas ir tikėjimas turi sunkiai kovoti prieš melą, smurtą, bedievybę ir barbariškumą; kuomet visos pragaro galybės atkakliai kovoja prieš Dievą ir Bažnyčios įstatymus; kuomet žmonijos vadaai desperatiškai stengiasi išgelbėti civilizacijos laimėjimus, klaidingai manydami, kad tai padarys be Dievo pagalbos, šiuo kritišku sunkios kovos momentu tokie meilės didvyriai, kaip šv. Pranciškų Asyžietis, būtinai dabar reikalingi.

Butų statyba

U.S. Darbo Departamento Darbo Statistikos Biuro direktorius Wendell D. MacDonald pranešė, kad vasario mėnesyje Bostono apylinkėse gyv. namų statyba žymiai sumažėjo. Vasario mėnesį pradėta statyti tik 550 naujų gyvenamųjų namų, kai tuo tarpu sausio mėn. buvo pradėta 1090. Iš paminėtų 550 gyv. namų, pradėtų statyti š. m. vasario mėn., 490 namų yra dėl vienos šeimos ir 60 dėl dviejų šeimų ar daugiau.

Iš to seka, kad Bostono apylinkėse, į kurią įeina 65 miestai ir miesteliai, vasario mėn. pradėtų statyti namų 88% buvo dėl vienos šeimos. Iš sausio mėn. pradėtų statyti 1090 namų 480 buvo dėl vienos šeimos, 610 — dėl dviejų ar daugiau.

Dėl vienos šeimos butui namo pastatymas š. m. vasario mėn. pradžioje atsiėjo apie \$11,400, įskaitant darbą, medžiagą, kontraktoriaus pelną ir panašiai. Taigi Bostono apylinkėse per pirmuosius du š. m. mėnesius buvo pradėta statyti 1640 gyv. namų, iš kurių 970 dėl vienos šeimos ir 670 dėl dviejų šeimų ar daugiau.

Apskritai tenka pažymėti, kad Bostono apylinkėse gyv. namų statyba turi persvarą dėl vienos šeimos butui. Pav., iš 1949 m. pastatytų 12,910 gyv. namų — 7,510 buvo dėl vienos šeimos ir 5,400 dėl dviejų ar daugiau; 1950 iš 14,120 pastatytų gyv. namų 10,910 buvo dėl vienos šeimos ir tik 3,210 dėl dviejų ar daugiau.

Svento Pranciškaus dvasia nemirus. Ji tebegyvuoja daugelyje vienuolynų ir milijonuose pasauliečių pranciškonų — tretininkų. Pasirodo, kad to permaža. Reikia, kad jo dvasia dar plačiau pasklistų po žmoniją, kad visuomenė geriau susipažintų su to didingo šventojo gyvenimu, su jo darbais, jo meile Dievui, nusizeminimu, pamėgimu neturto ir savęs išsižadėjimu. Jei žmonija tik mažam laipsniui pasiekė šv. Pranciškaus dorybes, ypač nuostabų jo nesavanaudiškumą ir neribotą artimo meilę, tai pasaulis pamazėliu pradėtų atgimti ir eiti Kristaus keliais.

Didžiausia šių dienų blogybė — bolševizmas — visai nesirūpina žmonių gerbūviu; priešingai, atneša jiems nelaisvę, priespaudą ir didžiulį skurdą. Iš bolševikų darbų aiškiai matoma, kad svarbiausias jų uždavinys — naikinti religiją, dorovingumą ir padaryti žmogų klusniu ištvirkusios bedieviškos valdžios vergu. Tad sėkmingiausias prieš bolševikišką epidemiją vaistai, tai dvasinis žmonijos atgimimas. Tų vaistų gausiai suteikia šv. Pranciškaus pavyzdys.

Tam pavyzdžiui priminti š. m. balandžio mėn. 8 ir 15 d. Bostono lietuvių parapijos seserys su parapijos jaunimu vaidins iš šv. Pranciškaus gyvenimo dramą "Tiesos ir meilės tarnyboje". Ši drama dalinai atskleidžia kaikiuriuos vaizdus iš šv. Pranciškaus gyvenimo. Būtų labai pagelautina, kad jos skaitytojai ir stebėtojai užsikrėstų to Meilės Didvyrio dvasia.

Prel. K. Urbonavičius

Nors ir nuobioms, bet prekiauja

South Bostono uoste yra pakranta 400,000 svarų vilnos medžiagos, kuri nutrupėjo nuo kirpėjų žirklių. Ji paskirta išvežti į Sovietų Rusiją. Sen. Joseph C. O'Mahoney iš Wyoming pareikalavo, kad tuojau būtų uždegtas draudimas ir neleista iš JAV išvežti už geležinės sienos.

Tuo tarpu atgabenta dar 12 sunkvežimių tokių pačių atraižų. Krovėjų unijos vicepirminkas Daniel J. Donovan pareiškė, kad jų nebekraus į laivus.

Kam vyriausybė dar leidžia pirkti išdarinėti tokius daiktus ir pelyntis iš kraujo, kuris teka Korėjoje ir bolševikų pavergtuose kraštuose?

Nepalik be "DARBININKO" ir šiais metais.

Dabarties Pastabos

"AMENDMENTAI"

● Jungtinių Amerikos Valstybių konstitucija susilaukė dar vienos pataisos — dvidešimts antrosios. Prezidentui dabar nebus leista sėdėti Baltuose Rūmuose ilgiau, kaip dešimtį metų, kad jis kokių diktatorių nepasidarytų. Vadinasi, demokratijos principai ginami. O demokratija teikia kiekvienam laisvę, kiek tai visuomenei nežalinga. Tikroji demokratija niekada nelaiko žalingu daiktų laikytis savo tautos ir kalbos. Ji net saugoja šią igimtą žmogaus teisę. Ar 22-ji pataisa apie tai ką nors sako?

● Ne, ji kalba tikint apie prezidento rinkimus, kad to paties asmens negalima rinkti trečią kartą. Bet ta pataisa davė progos parodyti mūsų laikraščiams, kaip lengva yra išsukti iš lietuviško kelio. Štai, rodos, menkas daiktas, o kairieji laikraščiai nerado lietuviško žodžio "amendmentui". Dar kiek pasistūmėjus, sunku bus rasti lietuviški atitikmenys biliui, rekordams, taksoms, sabvejams, kontraktoriaus, aldermanams. Seniau atvykusieji labai daug tų žodžių prisigaudė, kaip kitados žydai iš vokiečių kalbos. Anie susidarė kažkokį vokišką rezginį, o Amerikos lietuviai susikūrė angliškai lietuvišką mišinį. Kalti buvo įvairiausi "amendmentai".

● "Amendment" pilna ir pavardėse. Iš Obelinio pasidarytas O'Bell, Maknys pavirto MacKnee, Žalys persitaisė į Shall, Raudėnas pakito į Road... Trumpiau, patogiau ir prasmingiau! Tik ta pasmė yra jau angliška.

Slava! to mažiau įjėsko, nors jų pavardės ištarti nei kiek nelengviau, kaip Sykorski, Padefewski, Sinkiewicz, Pulaski, Kosciuszko. Nei miestų valdybos tų pavardžių netaiso, kai jomis aikštes, gatves ir tiltus pavadinama. Pataiko angliškai laikraščiai gerai parašyti net kiniškas ir tibetiškas pavardės. "Amendmentų" nesigauja. Išmoksta ir nesiporto.

● O mes patys labai greitai savęs purtomės. Jau ir naujai atvykusieji, pavyzdžiui, ima kratyti lietuviškų moterų ir mergaičių pavardžių. Rašoma vyriškai: Keras, Naujokas, Juronis, Dalys, Sabaitis. Taip rašo ir dauguma mūsų laikračių. Ir šiame laikraštyje, jei pabandai korespondencijose lietuviškai pataisyti, tai susilauki priekaištų: pavadė esą iškraipomos. Kitą kartą ir nenuvoki, mergina tai ar moteris, kai nerandi prirašyta "Mrs. ar Miss". O kam to reikia? Kodėl bent savo laikraščiuose negalėtume apseiti be tų "amendmentų" ir rašyti: Keraitė, Naujokienė, Juronytė, Sabaitienė, Dalytė. Ar ne gražiau? Tai yra mūsų moterų ir mergaičių puošmena, kurią kitos tautos jau prarado. Latviai, savo moterų pavardes vokiškai apkarpe, vėliau pradėjo taisyti, bet jau sunkiai bejstengia. Laiku nesusigriebė.

Viena lietuvių pasakojo, kad anglų kalbos kursuose ji užsispyrė rašyti "Kienė" ir savo pasiekė, nors tuos kursus lanko ir jos vyras "Kas". Kursų vedėjas suprato, koks čia skirtumas, ir "amendmentų" nereikalauja.

● "Amendmentai" nuo žodžių ir pavardžių pereina į dvasią. Imama taip pat taikyti kitiems papročiams, kitam galvojimui ir kitos tautos būdai. Sava vis labiau pamirštama. Žmogus pasidaro "pataisytas", bet neištaisytas. Jis taip ir nuygvena savo amžių, iš vienos tautos iškritęs, o į kitą nejaugęs. "Amendmentai" taip lengvai tautinio charakterio nepakeičia. Demokratija to ir nereikalauja. S.

PRAŠO DARBO IR BUTO GARANTIJŲ

RAČKAUSKIENĖ, Marijo-

na, 70 metų amžiaus, našlė,

kilusi iš Virbalio, šeimininkė.

Dabartinis adresas: (14b)

Jordanbad bei Biberach a. d.

Riss, Germany, French Zone.

LIORENTAITĖ, Judita, 59

metų amžiaus, kilusi iš Žvirg-

daičių kaimo, šakių apskr.

ūkininkė. Adresas: Jordan-

bad, bei Biberach / Riss, Ger-

many, French Z.

KRATAUSKIENĖ, Dora,

jau keletas metų dirba Angli-

joje, bet nori imigruoti į U.S.

Turi Amerikoje pažįstamų,

bet neturi jų adresų. Dabar-

tnis adresas: 14, Cawder St.,

Patricroft, Nr. Manchester,

England.

VILUŠIENĖ, Viktorija, 68

m. amž., našlė, kilusi iš Vir-

balio, šeimininkė. Adresas:

Berchtesgaden, Altersheim,

Postfach 34, Germany, U. S.

Zone.

KARPAVIČIENĖ, Veroni-

ka, 32 m. amž., kilusi iš Siur-

viliškio, Kedainių. Vyras din-

gęs karo metu. Siuvėja. Turi

keturis vaikus — vyriausias

gimęs 1939 m., jauniausias —

1950 m. Adresas: (23) Olden-

burg i/Old., Camp Wehnen,

Post-ofen, Germany, British

Zone. BALFAS

Laikraščio "DARBININKO" Metinis

ŠURUM - BURUM

Sekmadienį, Balandžio - April 22, 1951

LIETUVIŲ PILIEČIŲ AUDITORIJOJE,

368 W. Broadway, South Boston, Mass.

Gros šaunus AL. STEVEN'S Orkestras

Bus išdalyta dovanų \$300.00 cash

Skanūs valgiai — puikūs gėrimai.

Įžanga — 75c.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti. RENGĖJAI.

Pabėgėliai grįžta į Seoul miestą.